

MAGYAR HÍRADÓ

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Tíz év feladatai

Tíz esztendővel ezelőtt, 1930 június 8-án érkezett haza külföldről II. Károly király. Tíz esztendővel ezelőtt vette át az ország kormányát olyan időkben, amikor az áldatlan politikai küzdelmek szétforgácsolták a román nemzet közvéleményét s a mind növekvő zürzavarban nem volt képes rendet teremteni senki sem. S az Uralkodó körültekintő gondossággal, de mindamellett erős kézzel fokról-fokra, lépésről-lépésre megvalósította azt, amit előtte egyetlen pártnak, egyetlen politikai csoportnak sem sikerült megvalósítani: létrehozta a nemzeti egységet. Uralkodásának egyes szakaszai, egyes állomásai, — amint most tíz esztendő távlatából visszatekintük reájuk — mind ennek a célnak, ennek az eszmének szolgálatában állottak. A népre mint szilárd alapra épített a király és a mű, ha lassan, fokozatosan is, de a terv mindinkább haladt a megvalósulás felé. A számtalan újítás, mit kezdeményezésére életbeléptettek, munkatársainak, valamint az ország vezetőinek kiválasztása, az új intézmények alapítása mind-mind egy-egy láncszeme volt a nagy munkának. S legnagyobb alkotása: az új alkotmány jelentette a vastraverzet Románia újabb-kori történelmében.

Hosszú ideig úgy látszott, hogy a politikai csoportok káros tevékenységének nem lehet végetvetni. Azonban az Uralkodó nemcsak türelmes, hanem kitartó is tudott lenni s amikor országa érdekeiről volt szó, kemény eszközökkel teremtett rendet.

Azután következtek a háborus állapotok. Európa fölött viharfelhők gyülekeztek és most már nem volt gondolkodásra, halogatásra idő. Minden erőt az egység megteremtésére és a hadsereg erőssé tételére kellett fordítani. Erődművek emelkedtek a király parancsára Románia határain és az ország lakossága ígvekezett megtenni kötelességét a hadsereg felszerelésére. S az Uralkodó most a történelmi idők óráiban s a válságos pillanatokban is ott áll sorstól rendelt posztján. Nyugaton már magasra csapódó lángnyelvek lobognak s ha valaha, hát most szükség van határozott, irányító férfiúra az országnak, akinek vezetése mellett keresztül tudjon haladni a történelemnek ennek a válságos szakaszán.

S éppen azért, mert súlyosak ezek az órák, súlyosak ezek a percek, az Uralkodó egyenes kívánságára elmaradnak a tizesztendős forduló pompás felvonulásai, hangos ünnepségei. A román nemzet Uralkodója akaratának engedelmeskedve, csak szívében és lelke mélyén ünnepel.

Katonai és politikai téren egyaránt érezteti hatását a második nyugati támadás

Öldöklő iramu harcról és német előretörésről számolnak be a francia hadijelentések is — Reynaud átalakította kormányát. — Churchill is eltávolítja kormányából az előző rendszer minisztereit. — Amerikában fokozódik a beavatkozási kedv

A háború harmadik szakaszát bevezető óriási csata a Somme-Oise-Aisne mentén teljes erővel dől. A csata menetére vonatkozó részletesebb jelentések még mind a két részről hiányoznak, de annyi máris megállapítható, hogy a harcok a belgiumi és észak-franciaországi harcoknál is erőteljesebbek s a francia hadsáznál teljes felzárkózásra töreksenek.

Az új harc vonal Abbéville-től Rethel-ig húzódik, körülbelül azon a szakaszon, amelyet Abbéville-Amiens-Perrone-Ham-La Fère-L'Éon és Rethel városai jeleznek s egyrészt a Somme, másrészt az Oise-Aisne folyók határolnak.

Szerdán este a német hadvezetőség külön jelentésben közölte, hogy a Perrone és Ham közötti Somme szakaszon sikerült a német haderőknek átkelniük s több más helyen is visszavetették az úgynevezett Weygand védelmi vonalat. Akkor úgy látszott, hogy a német támadás ereje ebből az irányból várható s elsősorban Chauny, Noyon és Compiègne irányában fog a francia főváros felé előretörni.

A csütörtöki francia és német jelentések azonban már az abbéville-amiens szakaszon is, továbbá a Soisson felett elterülő Chemin des Dames irányából, nemkülönben Rethel felől a Champagne felé is hatalmas német erőfeszítésekről tesznek említést. Minden jel arra mutat, tehát, hogy a németek újabb támadása harmadik irányú lesz: egyrészt a normandiai tengerpart felé fog irányulni, hogy hírokkba vegye Dièppe, Le Havre és Cherbourg kikötőit, másodsorban a francia fővárost fogja veszélyeztetni Noyon, Compiègne és Creil irányából, harmadsorban pedig a Champagne-on át a Maginot vonal hátamögött fog útat törni magának Reims és a Marne irányában.

A nagy csata kimenetelét illetően korai volna még jóslásokba bocsátkozni, de azt a francia hivatalos jelentések is elárulják, hogy a német haderőknek több ponton sikerült a Weygand állásokat 10—15 kilométeres mélységben máris benyomniuk s a legveszélyesebb feqrvernem, a motorizált hadosztályok a támadás második napján már félelmetes erővel léptek fel.

A jövő lehetőségeinek mérlegelésénél mindenesetre szem előtt kell tartani a következő szempontokat: 1. A németeknek az új arconalon nem kell megküzdniük évek óta kiépített erődítmény rendszerrel, mint Sedannál, Dinandtnál és Namurnél. 2. A német hadvezetőség egészen új és érintetlen hadosztályokat vetett harcba, amelyeket teljesen áthat az ed-

digi sikerek tudata. 3. Weygand hadserege egyedül kénytelen szembenézni a félelmetes német támadással, miután a szövetséges haderők kikapcsolódtak. 4. A francia haderők immár új vezetők alatt vívják az élet-halálharcot, míg a német hadosztályokat a régi, kipróbált vezetés irányítja most is. 5. Légierő tekintetében az új csata folyamán különösen kétségtelenre fog válni a németek fölénye. 6. A francia hadvezetőség munkáját bizonyos mértékben megnehezíti a harc vonal mögötti hangulat, amely teljesen mégsem tudja magát mentesíteni az eddigi veszteségek-okozta nyomasztó hatásától.

Ezzel szemben a német hadvezetőség számára kétségtelen hátrányt jelent az a tény, hogy Hollandia és Belgium, valamint Észak-Franciaország meghódított területei igen jelentékeny német haderőt kötnek le, amelynek beavatkozásával tehát nem lehet számolni.

Mindenesetre a legközelebbi napok sorsdöntők lesznek nemcsak Franciaországra nézve, hanem a háború kimenetelére és Európa jövőjére nézve is. Reynaud csütörtök esti rádióbeszédében is hangoztatta ezt.

Az újabb német támadással szinte egyidőben átalakult a francia kormány. Reynaud nyilván a közhangulat kívánságára, de talán angol nyomásra is, eltávolította kormányából Daladiert s a külügyi tárcát is a maga számára tartotta fenn. Így Reynaud a miniszterelnöki tárcán kívül a most legfontosabb hadügyi és külügyi tárcát is a saját kezében egyesítette, ami által kétségtelenül csökkentek egy francia különbélke esélyei.

Olaszország a felségjoga alá tartozó tengerpartokon aknamezőket helyezett el, ami újabb jel arra, hogy Olaszország elhatározó lépés előtt áll. Hogy ez az elhatározó lépés mennyire közel van, legjobban talán az mutatja, hogy a Szentiszéknél akreditált angol, francia és lengyel követek értesítést kaptak, hogy Olaszország hadbalépése esetén a Vatikán a saját területén biztosítja számukra a követeket megillető exterritoriális jogokat.

Az amerikai közvélemény mesterséges felajzása tovább folyik. A maguk hatalmát főképpen itt éreztető nemzetközi erők már odáig jutottak, hogy az amerikai közvélemény elé véres színekkel festik egy német támadás lehetőségét. Nyilván erre a mesterséges hangulatcsinálásra válaszol Virginia Gayda lapjának, a „Popolo d'Italia”-nak legújabb számában. Az olasz

közirő ószinre nyíltsággal szegeni le azt az álláspontot, hogy az Unió nem vindikálhat magának isteni küldetést Európa ügyeinek ren-

dezésére. Ezt annál is kevésbé teheti, mert a Monroe-elt alapján ő is visszautasít minden európai beavatkozást az Unió ügyeibe.

Reynaud reménykedő hangu rádióbeszédet mondott

A somme-i csatát történelmileg döntőnek tartja

Párizsból jelentik: Reynaud francia miniszterelnök csütörtök este a rádióban beszédet mondott, amelyet a francia állomáson kívül sok amerikai állomás is közvetített. Beszéde során a francia miniszterelnök kijelentette, hogy a két hét leforgása alatt kétszer szolt a francia néphez. Először akkor, amikor a németek Amiensnél voltak, másodszor akkor, amikor a belgák letették a fegyvert.

— Ma azonban, — folytatta — amikor beszélek, tudatában vagyok annak, hogy okunk van a reménykedésre.

Reynaud ezután rámutatott arra, hogy a szövetségeseknek sikerült kimenekülniük az ellenség gyűrűjéből és behozták a tengerek felletti uralom a szövetségesek kezében van. Az ország közhangulata nem rendült meg. Franciaország önmagára talált és ujjaledt. A mai francia katona egyenértékű a világháború francia katonájával, akik sohasem kételkedtek a győzelemben, még akkor sem, amikor az események kedvezőtlenül alakultak. Kijelentette ezután, hogy a németek hiába kísérlik meg Párizs lakosságának letörését. A legutóbbi nagyszabású légitámadás alatt sem rendült meg Párizs egyetlen pillanatra sem. Han-

goztatta Reynaud, hogy a jövőben minden ilyen támadást a szövetségesek hasonlóval fognak megtorolni.

— A most kezdődött új ütközethen — folytatta Reynaud — a németek minden harci eszközt latba vetettek. De csak annyit mondhatok, hogy Weygand tábornokkal együtt a legteljesebben meg vagyok elégedve a csata eddigi lefolyásával. Ez a csata döntő lesz Európa történelmére. De ma nem az elmúlt husz esztendő franciája és angolja áll szemben a németekkel.

Reynaud ezután hangoztatta, hogy a kormány egyetlen akarata a győzelem. A demokráciák szeme kinyit és teljes erejükkel küzdenek. Franciaország nyugalommal tekint a jövő elé.

A francia miniszterelnök ezután azt mondta, hogy nincs olyan nép, amellyel Franciaország a függő kérdéseket nem rendezhetné békés úton. De Franciaország — úgymond — olyan rendezést akar, amelyben valamennyi nép jogos igényeit egyformán tisztelhet tartják. A tét óriási. Franciaország azonban jobban, mint valaha, bízik fegyvereiben.

Daladiert eltávolították a kormányból — Reynaud átvette a külügyi tárcát is

Párizsból jelentik: Reynaud francia miniszterelnök átszervezte kormányát s ömaga a miniszterelnökség és hadügyminisztérium vezetésén kívül a külügyminiszteri tárcát is átvette. A külügyminisztériumban a miniszterelnök segítőtársa államtitkári minőségben Paul Bodein. Tagja lett a kormánynak Delbos volt külügyminiszter is. Daladier kimaradt az újjászervezett Reynaud-kormányból. A kormány átalakítása után Reynaud megbeszélést folytatott Pétain tábornaggal, Weygand tábornokkal és Darlan altengernaggal. Később fogadta Abryal tengernagyot, az északi francia flotta főparancsnokát és köszönetét fejezte ki neki a Dünkirchennél tanúsított hősi erőfeszítésért.

A francia fővárosban feltűnést keltett Daladier és Sarraut kimaradása az újjászervezett kormányból. Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Paul Bodein, mint miniszterelnökségi és külügyminisztériumi államtitkár bekerül a kormányba, Bodein régóta fáradozott az olasz-francia viszony rendezésén. Daladier viszont az olasz követelésekkel szemben mindig a merev elutasítás álláspontját képviselte. Eppen ezért kényessé vált a helyzete a francia kormányban, amikor Franciaország Laval útján utolsó kísérletet tesz az Olaszországgal való egyezkedésre.

Hogyan ítéli meg a francia hadvezetőség az új német támadást? — Jelentés a németek előnyomulásáról.

Párizsból jelentik: A legújabb francia hadijelentés szerint a német csapatok csütörtökön óriási erőfeszítést tettek a Meuse-menti esata első idejéhez hasonlóan. Weygand csütörtök esti vélekedése szerint a németek legalább kétezer harci kocsit vetettek latba. A németek új erőfeszítése ellenére a franciák legtöbb helyen tartották magukat; az arcvonal két szakaszán volt hevesebb német támadás. A Somme alsó folyásánál és az

A liturgia után napjainkban sokan érdeklődnek. Ha beható ismereteket óhajt szerezni, okvetlenül szerezz meg a híres liturgikus író

Romano Guardini:

A liturgia szelleme

c. értékes művet.

Ára: 113 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Ailletlenül, ahol nagyobb számú német gyalogosok tíz kilométer mélységben előhaladást tettek. Másutt a francia csapatok tartják állásaikat.

Közvetlen védelmi intézkedések Párizs bensejében.

Párizsból jelentik: A katonai hatóságok Párizs szélesebb utcáin és parkjaiban álcázott társasgépkocsikat helyeztek el, hogy megakadályozzák a német csapat szállító repülőgépek földreszállását.

Párizsból jelentik: A Havas iroda hosszabb jelentést adott ki az újabb harcokról. Megjegyzi a jelentés, hogy ez az ütközet heveségben felülmulja a Meuse menti csatát. Az ütközet nem egy vonalon folyik, hanem tízhusz kilométer mély övezetben. Mindenütt harcok folynak a tengerparton, a Chemin des Dames, Abbeville, Amiens és Peronnétól délre, az Oise és Aisne mentén. A németek ott, ahol nem tudták legyőzni az ellenállást, megkerülték a francia állásokat. A német harcikosiosztagok helyenként elég mélyen beszivárogtak, de ez a beszüremelés nem haladja meg a 10—12 kilométer mélységet. A francia közvélemény szerint ezeknek a német harcikosiknak több helyen kifogyott az üzemanyaguk. A francia repülők nem elégszenek meg azzal, hogy a megbénult páncélkocsi-oszlopok ellen támadjanak, hanem felkutatják a mozgásban lévő oszlopokat és bombázóporral, meg ágyútűzzel árasztják el. A német harcikosik páncélzata — a francia jelentés szerint — ellenáll a földi fegyvereknek, mert páncélzatuk az ol-

Sor kerül az angol kormány átalakítására is Chamberlaint vádolják az angol expedíciós hadsereg felszerelési hiányosságáért

Londonból jelentik: Churchill csütörtökön az alsóházban bejelentette, hogy kedden az alsóház titkos ülést tart, amelyen a védelmi intézkedéseket és egyéb időszerű kérdéseket vitatják meg. A lordok háza szerdán tart titkos ülést.

Az angol sajtó szerint az elégedetlenség újabb hulláma várható Chamberlain ellen amiatt, hogy az angol expedíciós hadsereg fel-

takarekoskodj!

EZ A MAI NEHÉZ IDŐK PARANCSA!
CSAK AZT VÁSÁROLD,
AMI TARTÓSABB

PALMA

OLCSÓSÁGA DACÁRA A
RÉGI, KIPRÓBÁLT MINŐSÉG

dalakon erősebb. Súlyuk csökkentése céljából azonban a tetőzet vékonyabb és mivel a páncélkocsiknak nincsenek légelhárító fegyverei és látási viszonyaik is korlátozottak függőleges irányban, a légi támadás ellen csak a kísérő gyalogság tudja őket megvédeni.

Francia katonai körökben az a nézet, hogy az ütközet elég kielégítő körülmények között folyik, bár a két szárnyon a németek előhaladást értek el. Francia részről még tegnap reggel azt hitték, hogy a támadás nem terjed ki a jobb szárnyra. A német gyalogság azonban tömeges támadást hajtott végre tűzérőség és harcikosik támogatásával. Az ütközet hevesége fokozódott és a németek némi sikereket értek el. A németek elérték Cretet az Aisnétől északra.

Párizsban és környékén péntek reggel 5 óra 20 perckor légiriadó volt. A riadó 5 óra 50 percig tartott.

Kémek elitélése és ismert jobboldali írók letartóztatása Párizsban.

Párizsból jelentik: A hatóságok erőiesen folytatják a nemzetbiztonság szempontjából szükséges övintézkedések és megtorló rendszabályok keresztülvitelét. Szerdán halálra ítélték egyarúlt és két kémeket, két kémkedéssel vádolt egyént pedig életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Feltűnést keltett az a hír, hogy a nemzetbiztonsági hivatal az állam belső és külső biztonsága elleni merénylet címén elrendelte őt közismert, a társadalmi életben is előkelő szerepet játszó közirő és író, nevezetesen: Fagre Luce báró, Gobineau gróf, Mouton, Lesant és Laubreux letartóztatását. Fagre báró a szélsőjobboldali és tekintélyuralom elvének franciaországi harcosa. Gobineau egyes leszámazottja annak a Gobineau-nak, akinek nevéhez fűződik a nemzeti szocializmusban oly nagy szerepet játszó fajelmélet felállítására.

szerelése nem volt egyenértékű a németekével. A Daily Herald úgy tudja, hogy a parlamenti legközelebbi titkos ülésén több oldalról követelik majd azoknak a minisztereknek az elmozdítását, akiket Churchill a Chamberlain-kormányból átvett. Ez Chamberlainen kívül első sorban Kingsley Woodra és Sir Jonh Simonra vonatkozik.

Aknazarat raktak le Olaszország és Albánia tengerpartjain

Rómából jelentik: Az olasz tengerészeti minisztérium hivatalos közleményben bejelentette, hogy Olaszország, Albánia és az olasz gyarmatbirodalom partmenti vizei tizenkét mérföld szé-

lességben veszélyesek a hajózásra. Eppen ezért minden idegen hajó, mely olasz felségvizekre tart, érkezés előtt köteles fölvenni az érintkezést az illetékes olasz hatóságokkal.

A Vatikán erőfeszítései a földközi-tengeri béke fenntartása érdekében

Roosevelt és Mussolini telefonbeszélgetése

Washingtonból jelentik: Az Exchange Telegraph szerint megerősítik, hogy Roosevelt elnök csütörtökön két telefonbeszélgetést folytatott Mussolinivel. Az elnök környezetében azt mondják, hogy Roosevelt ezáltal határozottan és nyíltan közölte az USA álláspontját.

Az United Press vatikáni jelentése szerint a pápa e hét elején levélben fordult Mussolinihez, azt a reményét fejezte ki, hogy Olaszország távolmarad a háborútól. Azt az aggodalmát is kifejezte — a jelentés szerint — a Szentatyá, hogy ha Olaszország beavatkozik, ez a lépés a balkáni államok egy részét is magával vonná. Vatikáni körökben hangoztatják, hogy a pápa levele párhuzamos Roosevelt kezdeményezésével.

Vatikánvárosi jelentés szerint ott is híre terjedt, hogy a pápa személyes üzenetet intézett Mussolinihez. Ebben állítólag arra kérte a Ducét, hogy ne avatkozzék be a mostani viszályba. Rendszerint jól értesült vatikáni körökben kijelentik, hogy semmit sem tudnak ilyen üzenetről. Azt azonban nem titkolják, hogy a Szentatyák megsokszorozta erőfeszítéseit annak érdekében, hogy megakadályozza a háború kiterjedését a Földközi-tengerre.

Amerikában növekszik a németellenes propaganda. — Franciaország állandóan sürgeti az amerikai hadianyaggyártást.

Rómából jelentik: A Regime Fascista jelentése szerint az USA-ban egyre növekszik a propaganda tevékenység a szövetségesek melletti beavatkozás mellett. Egyre nagyobb azoknak a száma, akik biztosnak tartják, hogy Amerika előbb-utóbb belép a háborúba. A mesterséges hangulatkeltés keretében körkérdezt tettek fel az amerikai közvéleménynek, hogy Németország a szövetségesek legyőzése után támadást intéz-e az Egyesült Államok ellen? A kérdésre a válaszok hetven százaléka igenlő volt.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök titkára kijelentette, hogy az Egyesült Államok párizsi nagykövetsége állandóan sürgeti telefonon és sürgönyileg, hogy tegyen meg mindent a hadianyaggyártás gyorsítására.

Sértetlenek maradtak Belgium és Észak-Franciaország egyházi épületei.

Berlinből jelentik: Vatikáni körök aggodalmait a belga és francia hadművelési területeken lévő székesegyházak sorsáért — elosztatta a Vatikánból külön ebből a célból kiküldött megbízott jelentése. A jelentés beszámol arról, hogy az egyházat a hadműveletek során nem érte jelentősebb károsodás. Az 1914—18. évi háború pusztításaival szemben a mostani hadművelési területen sértetlenek maradtak az összes nagyobb és nevezetesebb templomok, székesegyházak. Az egyházi jelentések ezt annak tulajdonítják, hogy a német hadvezetőség nyilván szigorú parancsot adott a légi haderőnek és tüzérségnek, hogy támadásaik során kímélik az egyházi épületeket. A belga és francia egyházi köröknek az egyházi vagyoni kíméléséről szóló jelentését megerősítik azoknak az amerikai lap-tudósítóknak a beszámolóit is, akik német meghívásra tekintették meg a hadművelési területeket.

Londonban olaszellenes propaganda folyik.

Rómából jelentik: Az olasz lapok szerint Málta szigetén egyre nagyobb a nyugtalanság. Az angol hatóságok sok nemzeti érzelmű olasz tartóztattak le. Az angol sajtó heves propagandát folytat Olaszország ellen.

Olaszország Németországgal együtt menetel. — Alfieri berlini olasz nagykövet beszéde.

Berlinből jelentik: Rocco követ, az olasz népművelési minisztérium külföldi sajtóosztályának vezérigazgatója rövid látogatásra Berlinbe érkezett. A követ tiszteletére Wöhrmann államtitkár fogadást rendezett, amelyen megjelent Alfieri olasz nagykövet is. Résztvett a fogadásban a német

külgügyi hivatal és a propagandaminisztérium képviselői, valamint az olasz és német sajtó munkatársai. Wöhrmann melegen üdvözölte Rocco és hangoztatta, hogy a jelen pillanatban milyen nagy jelentősége van a két szövetséges állam sajtója közötti szoros együttműködésnek. Az üdvözlésre Dino Alfieri olasz nagykövet válaszolt és méltatta az Olaszország és Németország közötti együttműködés történelmi jelentőségét. A két nép közötti együttműködés — úgymond — két forradalom együttes menetelése az azonos cél felé. Elmondotta Alfieri, hogy amikor hallotta a győzelmi harangok zúgását és lebegni látta a győzelmi zászlókat, parancsot adott, hogy az olasz nagykövetség

Düvnyolcezer főre emelkedett a Dünkirchennél fogságba esett szövetséges katonák száma

Német beszámoló a franciaországi támadás előhaladásáról

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága csütörtökön a következő jelentést adta ki:

— A Franciaországban tegnap megkezdődött hadműveletek tervszerűen folynak. Csapatunk délnyugati irányban mindenütt tért nyertek. A Dünkirchennél ejtett foglyok száma 58 ezerre emelkedett. A zsákmányolt fegyver- és hadianyagmenyiséget még nem lehet fölmérni. A légi haderő tegnap eredményesen bombázott csapatgyülekezéseket és megtámadott ellenséges arcvonal mögötti hadoszlopokat. Támadást intéztek több fontos középfranciaországi repülőtér és Cherbourg hadi és kereskedelmi kikötője ellen. A mára virradó éjszaka az Anglia keleti és délkeleti partjain fekvő repülőtereket is megtámadták. Az ellenség összes vesztesége 143 repülőgép. Ezekből 49-et légi harc során, 19-et légharító tűzzel, a többi a földön pusztították el. 19 német gép nem tért vissza. Az ellenség június 6-ra virradó éjszaka Észak- és Nyugat-Németországban meg-

ismételte légi támadásait nem katonai célpontok ellen. Nagyobb kárt nem okoztak. Három ellenséges repülőgépet a németek lelőttek. Kettőt közülük Hamburg felett éjjeli vadászrepülőgépek lőttek le. Egyet Hollandiában a légharító tüzérség lőtt le.

Polgári halottak és sebesültek Hamburg légbombázásánál.

Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár Brauchitsch hadseregfőparancsnok előterjesztésére öt tisztnek adományozta a vaskezeszt lovagkeresztjét.

Csütörtökre virradó éjszaka nagyobb számú ellenséges repülőgép ismételt támadást intézett Hamburg ellen. Az eddig intézett légitámadások közül ez volt a legtervszerűtlenebb. Három ember meghalt, tíz súlyosan, 11 könnyebben sebesült. Valamennyien a polgári lakosság köréből kerültek ki. A bombák 13 lakóházat részben szétromboltak, részben megromgáltak. Egy ellenséges repülőgép lángolva zuhant az Elbába.

Az arany trónfosztása

Németország a háború után megszünteti az arany fizető eszközi szerepét

Newyorkból jelentik: Anglia, Franciaország, Belgium és Hollandia aranytartalmát Amerikába mentették. Hétfőn a newyorki szövetségi tartalékbankhoz Európából 287 millió dollár értékű arany érkezett. Ezzel két nap leforgása alatt 500 millió dollarra emelkedett a történelemben példátlan arany európai aranymentesség Amerikában. Az arany Kanadán keresztül érkezett.

Berlin. Saját tudósítónk telefonjelentése. A német pénzügyi körök felfogása szerint a háború befejezése után véglegesen meg fog szünni az arany, mint nemzetközi fizető eszköznek a hatalma. Ezt Amerikának is be kell látnia majd akkor, amikor kénytelen lesz aranyán és áruin ülni — vevők nélkül.

Háborus szigorításokat léptet életbe a postaforgalomban a német nemzetvédelmi tanács.

Berlinből jelentik: A nemzetvédelmi tanács rendelete értelmében szombattól kezdve különböző szigorítások lépnek életbe a Németország és a külföld közötti postaforgalomban. A semleges államokkal való postaforgalmat is a legszűkebb térre korlátozzák. Így: nem szabad képes levelező lapokat, fényképeket, rejtvényeket, gyorsírást, titkos írást, titkos tinteit használni, titkos nyelven írni. A feladók nem dobhatják a leveleket a postaszekrénybe, hanem személyes igazolás mellett a postatisztviselőnek keil a küldeményt átadni. Bélyeget sem szabad ragasztani a levélre, hanem a bértmentesítést

kézpénzben kell leróni. A német nemzetvédelmi tanács rendelete értelmében üzleti leveleket csak gépen lehet írni. Magánlevelek kézzel is írhatók, de négy oldalnál hosszabbak nem lehetnek.

Anglia és Franciaország hadianyagot kér az Egyesült Államoktól. — Newyork állam kormányzója támogatja a kérést.

Washingtonból jelentik. (Olasz rádió hírszolgálat.) A szövetséges hatalmak képviselői kérést terjesztettek elő Morgenthau kincstári államtitkárnak hadianyagvásárlás tekintetében. Morgenthau kijelentette, hogy a kérdés a hadügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

Washingtonból jelentik: Newyork állam kormányzója kihallgatáson jelent meg Roosevelt elnökkel. Távozában az újságírók előtt kijelentette, hogy azt tanácsolta Rooseveltnek, Amerika bocsássa a szövetségesek rendelkezésére mindazt a hadianyagot, repülőgépet és felszerelést, amely a nemzetvédelem szempontjából nem nélkülözhetetlen.

A Weiser S. J.: „Alpesi fény“-re emlékeztető, minden fiut lekötő, érdekesítő, jellemnevelő ifjusági regény jelent meg:

Fiuk a viharban!

cimmel.

Dr Stöck német eredetije után fordította: Petényi Károly.

Ara: 75 lei és portó.

Ha nem hinné,
kirakataink meggyőzik arról, hogy a szezon összes

cipőujdonságait

mi árusítjuk. Bőséges választék! Szolid árak!

LUX cipőáruház, Oradea, B-dul Regele Ferdinand 3. Japport cukrászdával szemben. TELEFON 15-39.

FOROG A KERÉK

*

Sokáig kell élni s az ember meglát mindent — és mindennek az ellenkezőjét! (Sainte-Beuve).

Nizza és Szavoja az utóbbi napok során hetenként többször is felbukkantak a hírlaptáviratokban. Nem lesz érdektelen visszapillantást vetni arra az időpontra, mikor e két területet Piemont királysága, a mai Olaszország magva, Franciaországnak engedte át ellenszolgáltatásul az egységes Itália megteremtése érdekében nyújtott fegyveres és diplomáciai segítségért. A múlt felidézése ezáltal annál is inkább jogosult, mivel a még lábhoz tett fegyverrel álló olasz nemzet — mint a római Stefani iroda diplomáciai szerkesztőjének legújabb tájékoztatója is kihansulyozza — változatlanul továbbra is szem előtt tartja a nemzeti egység teljes megvalósulásának s a tengereken való tökéletes függetlenség kiépítésének álmát.

1858 július 21-én a plomieresi titkos találkozón III. Napoleon császár és Cavour, Piemont miniszterelnöke között első ízben merült fel a két terület átengedésének kérdése, miután Olaszország jövőjét képezeltek már elrendezték. Az olasz egység megteremtője Szavoja ügyében csak gyenge ellenállást fejtett ki s annyit jegyzett meg, hogy Európa legrégebbi uralkodóháza, a Szavojai Ház bölcsője éppen ott ringott s ezért királya nehezen mondana le róla. Nizza ügyében Cavour már nagyobb nyomattal kívánta leszögezni, hogy a lakosság nyelve, származása, szokásai alapján az olasz családhoz tartozik. Ha Franciaországhoz csatlóznák, megsértenék a nemzetiségi elvet. A császár hosszabb ideig hallgatott s végül így szól: „Nizza és Szavoja végeredményben másodrendű kérdések. Majd más alkalommal újra elővesszük s meg fogunk egyezni!”

A solferinói ütközetet nyomon követő villanóképek nem tudta az összes lombardiai területeket felszabadítani Ferenc József császár uralma alól s így nem valósult meg hiánytalanul a két szövetséges elgondolása: „Olaszország szabad lesz az Adriáig!” E helyzetben Napoleon már majdnem eléllott óhajától, amikor a középolaszországi Toscana és Emilia tartományok bekebelezése került napirendre. Ez az első komoly lépést jelentette az olasz egység felé. Piemontnak ezuttal újabb francia diplomáciai támogatás kellett s a két kormány megégyezést kötött Nizza és Szavoja átadásáról. Amde nemzeti terület egy részének átengedéséhez törvényhozási jóváhagyás volt szükséges. A piemonti főváros, Torino képviselőházában, ahol ez alkalommal először jelentek meg Toscana és Emilia képviselői is, 1860 május 26-án drámai vita folyt. Cavour valamennyi politikai ellenfele a legnagyobb heveséggel támogatta a miniszterelnököt. Szemére vetették, hogy megalázta, elárulta hazáját s a pattanásig feszült légkört még jobban fel-

forrosította a nizzai származású Garibaldi, az utolsó condottiere, a világhíróvá vált marsalai. „Ezer” későbbi hős vezére, aki szentségtörésnek minősítette szülővárosa és Szavoja átengedését, elátkozta a kúfárt, aki nemzeti területeket kővetyélt el. Beszédét azzal fejezte be, hogy úgy tekint a kormány fejét, mint aki elrohanta s vásárra vitte anyját.

Cavour választát a képviselőházi naplóból rövidre fogva a következőkben ismertettük:

— A megegyezés a piemonti politika kiegészítő része, logikus elkerülhetetlen következménye a múltbeli politikának, mely megszerezte Piemont számára Milánót, Bolognát, Firenzét s feltétlenül szükséges is ahhoz, hogy ezt a terület-szerző politikát folytatni lehessen. Nizza és Szavoja átengedése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megvárható legyen a Piemontért folyt felszabadítási háborúban vérzett francia tönkelt barátai érzése. E területeket a franciák, akár jogosan, akár nem, földrajzilag Franciaországhoz tartozónak ítélik s Piemontnak meg kell erősítenie szövetségét a franciákkal, melyről nem mondhat le a jövő érdekében. Itália testén még tátongó sebek vannak. Forduljon a tekintet Verona és Mincio felé s a Toscanától délre eső részre! Kérdeznünk kell, Olaszországnak nincs-e többé oka a félelemre?

A miniszterelnök ékesszólása, őszintesége magával ragadta a képviselőházat s el is fogadták a megegyezést. 1861 április 18-án megismétlődik a képviselőházi vihar. Garibaldi, aki a közben elmúlt hónapok alatt maroknyi seregével hallatlan vakmerőséggel meghódította az egységes Olaszország számára Szicíliát s felszámolta az agyagtábakon álló nápoly királyságot, újra a sértések özönévé árasztja el Cavourt, „azt a nyomorult házaárulót, aki eladta Napoleonnak Nizzát és Szavoját”. A sértések özöne alatt sápadtá lett miniszterelnök a vihar ellúlvál a következőket mondotta:

— Fájdalmas kötelességet teljesíttem, életem legfájdalmasabb kötelességét, amikor azt a tanácsot adtam a királynak, hogy hagyja jóvá Nizza és Szavoja átengedését. Fájdalommal megérteti velem Garibaldi tábornok fájalmát is s ha ő nem is bocsátja meg e lépésem, melyet politikai kényszerűségből tettem, ezért ne érje részemről szemrehányás!

A császár és a császárné 1860 nyarán meglátogatta a csatlózt területeket. Egykoru francia újságtudósítások szerint nem utazás volt ez, hanem diadalmenet. Többször közölte a szavojai Alpok között fekvő Annecyben tiszteltükre ünnepségeket rendeztek az elég jelentékeny kiterjedésű tenger-szem-tavon. A liborral díszített császári gondolat virágfüzérékkel és sokszínű lampionokkal színesített bárkák egész flottillája követte. A gondola végén emeltesse fel a császári pár trónját. Ezernyi csillag ragyogásába időnkint bengáli tüzek, forgó napok, rakéta kálászkok vittek változatossgot. Bűvölet... A díszvacsorán a császárné mélyen kivágott estélyi ruha volt s a meleg este ellenére aranyrojtos, skarlátszínű burnuszt vetett vállára. Fején diadém ékeskedett s legszebb ékszereit hordta. Egy pillanatra, hogy jobban lássa a bengáli tüzekben felfénylő, csodás tájat, felemelkedett helyéről a gondolában. S akkor egyszerre valamennyi bárkán és a partokon felhangzott: Éljen a császárné! Az álomban és varázslatban a császári pár előtt elhunhatott a hiú reménység csillóka villanása: Franciaország és a császárság örök időkre szóló eljegyzésén vesznek részt... az örök időkre csatlózt új területeken...

Azután jött Sedan!... Azóta Franciaország köztársaság!... Hiába, sokáig kell élni s az ember meglát mindent — és mindennek az ellenkezőjét!...

Nagy fényvel ünnepelték meg országszerte a Hősök-napiát

Bucurestiből jelenti a rádió: Az egész ország lakossága nagy fényvel és bensőséggel ünnepelte meg a Hősök napját. Bucurestiben a Károly parkban zajlottak le az ünnepségek a polgári és katonai hatóságok vezetőinek jelenlétében. Jon Ilouşiu tábornok, nemzetvédelmi miniszter a világháborúban elesett 800 ezer román katona hősiségéről és példaadó hazaszeretetről emlékezett meg. Ezután megkoszorúzták az ismeretlen katona sírját, majd az iskolák, különböző szervezetek és a katonaság felvonulása következett. Az ország minden nagyobb városában és a megyeszékhelyeken Te Deumot mutattak be.

Norvégiában megindult a békés ipari munka

A legtöbb gyár ismét megkezdte működését

Berlinből jelenti: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a norvég ipar — kevés kivétellel — újra megkezdte munkáját. A bergeni bádoghenger-gyárat is újra üzembe helyezik a jövő héten. A norvég ipari munka megindulásához nagymértékben hozzájárult az a körülmény, hogy a németek a foglyokat szabadonbocsátották.

Vasárnap tartja jubileumi ünnepségét a Magyar Dalkör

Városszerte nagy előkészületek történtek a Nagyváradai Magyar Dalkör jubileumi ünnepségeire. A magyar közönség kedvvel és szeretettel készülődik, hogy megmutassa megbecsülését a magyar dal iránt. Az ünnepségek vasárnap délután 6 órakor kezdődnek jubileumi díszhangversennyel, melynek műsora a következő:

1. Megnyitóbeszéd, mondja Brösztel Lajos, kanonok, a Magyar Dalkör elnöke. 2. Dankó-nóták; éneklé a Dalkör. 3. A Nagyváradai Magyar Dalkör alapításának és tízéves működésének története. Irta dr. Csernák István, a Magyar Dalkör ügyésze. 4. Ünnepi beszéd; elmondja dr. Inczedy Joksman Ödön, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke. 5. Báro Gerliczy Istvánné zászlóanya szalaggal díszíti a zászlót. 6. Üdvözlések. 7. Dalosok kiültelése. 8. Sztára Sándor: Népdalok; éneklé a Dalkör. Szünet. 1. Zöld Károly: Népdalok; éneklé a Dalkör. 2. Cigányzenekar kísérettel népdalokat énekel Szabó Zoltán. 3. Tárca Bertalan: Fráter-nóták; éneklé a Dalkör. 4. Népdalokat énekel cigányzene kísérettel Csuvary Éva. 5. Andrásfi Ede: Négy régi magyar dal; éneklé a Dalkör. 6. Királyhimnusz. Vezényel: Andrásfi Ede zenetanár, orsz. karnagy.

Műsor után társasvacsora következik, melyen részvesznek a dalkör tagjai, a vendégdalárdák kiküldöttei, a magyar társadalmi élet vezetői és az érdeklődő magyar közönség. A társasvacsora után táncestély lesz. Az ünnepségeket a Katolikus Kör termeiben tartják meg. Belépőjegyeket szombaton délelőtt 10—1 és délután 3—6 óra között a Magyar Népközösség irodájában, vasárnap délelőtt 10—1 óra között, valamint délután 3 órától kezdve pedig a Katolikus Kör pénztáránál lehet megváltani.

Schmiedt Béla dr.

Tükör előtt

Tükört tart ez a könyv a mai női lélek elé. Csillogó, homálytalan, derűs tükört. Ha mégis torzot mutat néha, akkor nem a tükör hibás: torz lélek áll előtte. Leányok, nézzetek bele ebbe a tükörbe! Ismerjétek meg magatokat benne!

Ára: 142 lei és portó.

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcelek

élmű műve. Ez a könyv a 400 éves Jezsuitársaság életét és történetét adja 21 jeles jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalúság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

PÁTER BANGHA

Írta: RÁDY ELEMÉR

Csak most érezzük igazán, amikor nincs közöttünk, amikor hiába keressük a katolikus mozgalmak szónoki emelvényein s nem halljuk hangját a rádióban, újabb és újabb írásai, a maguk kristálytisztá logikájával nem világitanak át a mai eszmei zúr-zavar homályán, hogy kit vesztettünk el Bangha Bélában. Márkán arc, karcu, az egyszerű szerzetesi ruhában is mindig elegáns alakja itt áll lelki szemünk előtt, szinte hihetetlennek tetszik, hogy az a férfiú, aki az utolsó két évtized magyar katolikus szellemi életére annyira rányomta egyénisége bélyegét, aki nélkül új, friss lendületű katolikus szellemi mozgalmat el sem tudtunk képzelni, már nincs többé és a nagy lelket hordozó gyarló test már hetek óta ott porlad a jezsuita atyák Kerepesi-úti sírboltjában.

A magyar katolikus szellemi élet szempontjából pótolhatatlan veszteség Bangha Béla távozása. A katolikus szellem mindenkor diadalmasan tört előre s ha az eszmék hullámmáadásában voltak is mélypontok, amikor a katolicizmust sikerült ideig-óráig háttérbe szorítani, a mélypont után mindig jött a fellendülés új korszaka, amikor a diadalmas világnézet ragyogása töltötte be a szellemi életet. Az ilyen renaissance-okban mindenkor dinamikus lelkek állnak az élen, harcos férfiak, akik diadalra tudják juttatni az eszmét. A katolicizmus újkori nagy renaissance-a kezdődött el az 1914-es nagy világháború után. A háború előtti polgári környezetben kitermelődött liberális közfelfogás, amely a magasröptű humánus jelszavak mögött megtúrta a mammutkapitalizmus és a szörnyű proletáriumor végzetes ellentétét, a háború borzalmai után egy általános erkölcsi csúszásba torkollott. A lelkek vágyakoztak a hit magasságai felé s olyan férfiakra volt szükség, akik az egyenes utat kereső emberiség kezét megfogva elvezetik az új perspektívákat nyitó misztériumok felé. A háború utáni kereszténység számára ilyen egyéniség volt Prohászka Ottokár, aki a liberalizmus fénykorában már megcsillagolta az értelmiség előtt „A diadalmas világnézet” igazságait és ez a nemzedék, amely a huszas években indult neki az életnek, már Prohászka szellemében élt és dolgozott. Prohászka szónoki zsenije még teljében volt, írásai még épűgy gyűjtöttak és lelkeket indítottak útnak, mint szónoklatai, amikor feltűnt egy fiatal, temperamentumos, finom mozgású, remek tollú, kitűnő eleganciájú fiatal szerzetes, akit hamarosan egyszerűen és röviden Pater Banghának kezdtek nevezni.

Mint a magyar katolikus újjáéledés nagy megindítója Prohászka, Bangha Béla is érezte, hogy az új kor emberéhez az új idők hangján, az új kor módszereivel kell szólania, Megérezte, hogy a világnézetek nagy harcában, amikor minden oldal féktelen agitációval indul útnak, hogy meghódítsa a lelkeket, a katolicizmusnak is a szó jó értelmében vett korszerű agitációval kell meggyőznie az értelmiséget és a népi rétegeket egyaránt a filozófia perenniss igazságairól. Ez a nagy felismerés jellemzi Pater Bangha egész életútját és munkásságát.

Ez a ragyogó életpálya ott indul el a nyitri nemesi kuriából. Magasabb kegyelem kellett hozzá, hogy Bangha Béla már kisgyermekkorában felismerje hivatását és 14 éves korában belépjen abba a jezsuita rendbe, amelynek Pázmány Péter mellett egyik legkiválóbb magyar katonája lett. Már ifjúkorában kemény, határozott egyéniség volt, akinek bizonyára nagy belső küzdelmeken kellett átesnie, hogy be tudja illeszteni vezetésre és irányításra születténjét Loyolai Szent Ignác rendjének fegyelmé alá. Ezt a nagy lelki problémát sikerült megoldania s amikor a pozsonyi és innsbrucki egyetem padjaiból a fiatal jezsuita atya elindul Krisztus útján, lélekben megacélozódva, tudományokkal felvértezve kezdi el a harcot az örök eszmék diadalért, azt a harcot, melyben az utolsó szivdohbanásig sem lankad el

A kezdeti energiát Pater Bangha működéséhez az a hatalmas tudás adta, amellyel a kitűnő jezsuita teológia és skolasztikus műveltség felvértezte. Ezzel a hatalmas tudományos felkészültséggel kezdte el lelkipásztori munkásságát, amelynek célja elsősorban az volt, hogy tudományos és áltudományos problémák útvesztőiben bolyongó embereket helyes útra vezesse. „A nagy kérdések útjain” volt a címe egyik első munkájának, melyben már határozottan ez a célkitűzés domborodik ki. Első írása, a laikus értelmiség számára írt dogmatikai munkák, melyeknek nagy értékük, hogy sohasem a részletek útvesztőibe vezetik az olvasót, hanem nagy perspektívák megnyitásával átfogó képet adnak. Bangha Béla szintetikus gondolkodó tudós volt, aki sohasem akarta részletkutatásokkal sokszor kicsinyesnek mondható analízissal szolgálni a filozófiát és teológiát, hanem mindig arra törekedett, hogy nagy perspektívákat nyisson. Érezte és tudta, hogy a modern ember ezt kívánja. Sokan szemére is vetik, hogy a tudomány számára nem hozott új részleteredményeket. Mi, akik Bangha Béla szellemének alkotásaiból oly sokat merítettünk, bátran mondhatjuk, hogy ez nem hiba, hanem speciális banghai érték volt. Ebben is az új kor nagy jezsuita egyházférfia mutatkozott be, aki tudta, hogy kora gyermekének mire van szüksége. Épűgy tudta, mint ahogy Pázmány megérezte, hogy az ő korában a teológiai argumentációt kívánják a kortársak. Ezért szellemes Bangha Béla egyik méltatójának az a megjegyzése, hogy míg Pázmány Péter a nagy jezsuita argumentátor volt, Bangha Béla a nagy agitátor.

Az agitáció eszköze számára a szónoki emelvény és a sajtó volt. Kitűnő szónok volt. Beszédekben azonban hiába keressük a szóvirágok nálunk oly gyakori neobarokk halmozását, szónoki stílusát, mint az egyszerű szerzetesi ruha, puritán volt. Pater Bangha az észhez szólott mindig. Logikusan, a skolasztika nagyszerű iskolázottságával beszélt s az érvek s ellenérvek szembehelyezéséből minden hallgatója előtt világosan állott mindenkor a konklúzió. Ő-hat nyelven tudott úgy szónokolni, hogy hallgatóit lekösse és tökéletesen meggyőzze.

A szónoklat mellett azonban a legigazibb Bangha az írásban mutatkozott be. A toll embere volt, aki megérezte, mit jelent a modern

ember számára a sajtó. Megérezte ezt akkor, amikor a magyar szellemiség teljesen a liberális zsidó sajtó szellemi irányítása alatt állott, amikor a keresztény sajtó csak kis vidéki hetilapok zsengeiben inkarnálódott s amikor a keresztény magyar sajtó harcosainak osztályrésze csak a gúny volt. Bangha Béla elhatározta, hogy áttöri a liberális sajtófrontot, tudta, hogy a családi tűzhelyhez kell először beférkőzni s ott első-sorban az otthon lelkét, a nőt kell megnyernie. Azért kezdte el a keresztény sajtóért vívott harcot a Katolikus Hölgyek Sajtóegyesületének megalapításával, hogy azután fokozatosan elérkezzen odáig, hogy 1918-ban megalapíthassa a Központi Sajtóvállalatot, az első nagyszabású, napilappal bíró keresztény kiadóvállalatot. Ennek az új keresztény sajtónak haláláig maga is ragyogó tollú munkatársa volt, folyóirata, a Magyar Kultura, ma is a legbiztosabb eligazítója a katolikus értelmiségnek. Cikkei, amelyek a napi sajtóban és folyóiratokban napvilágot láttak, mindig a legidősebb kérdésekre adtak feleletet. Valóságos logikával, az összefüggések nagyszerű feltárással és mindenkor olyan publicisztikai készséggel írt, amelyre az egyébként igen fejlett magyar zsurnalisztikában is csak egy Bartha Miklós vagy Milotay István adnak példát.

Az a nagy cél, hogy a lelkeket eligazítsa, vezette akkor is, amikor hozzálátott a Katolikus Lexikon szerkesztéséhez s akkor is, amikor a Keresztény Egyháztörténet megírását kezdte el munkatársaival. A történelem nagy problémái állandóan izgatták s tudta, hogy a katolikus értelmiség szintetikus világképet csak akkor kap, ha műveltségét egy helyesen átértékelt történelmi ismeretanyagra építi fel.

Bangha Béla nem elvonuló tudós volt, aki a szűk szerzetesi cella magányában apró részletgazságon elmélkedik. Nagy egyéniség volt, aki nem túrta az ilyen korlátozásokat, nem volt önmagával viaskodó kiegyensúlyozatlan lélek. A nagy problémákat elintézte önmagában mint ifjú levita s mint férfi egész dinamikus egyéniségét az alkotásra állította be. Élete, amelyben a szintetikus, fölényes értelem jut diadalra az alkotások hosszú sora. És ha mégis mélyebbre nézünk, ez az egész élet egy nagy bódolás Krisztus előtt.

Mi, kortársak az alkotásokat látjuk csupán. Tudjuk, hogy a kis könyvtárra rugó munkáiból kisugárzó szellem sokáig, nemzedékeken át fog hatni még s Pater Bangha nagyságát ilyen emberi szempontokból bíráljuk el. Pedig igazán nagysága abban van, hogy ez a határozott, fölényes logikájú, vezetésre termett férfiú a jezsuita rend kemény fegyelmé alatt az örökös alkotás tüzeiben állandóan csak egyet tett: alázatos lélekkel szolgált Krisztust.

Megkezdődnek a magyar-orsz gazdasági tárgyalások

A magyar külkereskedelmi hivatal megbízottja Moszkvába utazott

Budapestről jelentik: A magyar-szovjet kereskedelmi kapcsolatok felvételére irányuló tárgyalások rövidesen megkezdődnek. Az annak idején külső okok miatt félbemaradt előkészítő munkálatok folytatását ismét lehetővé teszik a körülmények. A szovjet által elfoglalt lengyel területtel való árucseréforgalom újbóli kiépítését mindkét részről célszerűnek tartják. Moszkvába utazott Csathó László, a külkeres-

kedelmi hivatal megbízottja, aki már régebben is résztvett a szovjettel folytatott kereskedelmi megbeszéléseken.

Budapestről jelentik: A szigorított tenger zár óta sok magyarországi rendeltetésű áru rekedt idegen kikötőkben. Az angolok most közölték, hogy a szóbanforgó árukat folszabadítják. Ezzel tetemes nyersanyagbehozatal válik lehetővé.

Cipőüzletét MUHARY

Bulevardul Regele Ferdinand 9 szám alól **helyezte át** szemben a Korona gyógyszertár épületébe

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 1.

További szives pártfogást kérek

A Hangya Központ jubiláris közgyűlése

Visszatekintés a húszéves multra — s célkitűzések a jövőre

Nagyenyed. Saját tud. A Hangya Szövetkezeti Szövetsége június 3-án és 4-én népes összejövetelt tartott központi városában. Az összejövetelek két évtized munkásságáról számoltak be s fényes bizonyítékokkal szolgáltattak arra, hogy a szövetkezeti tábor egy emberként áll a Hangya Szövetség mozgalma szolgálatában. Május 3-án a szövetkezeti könyvelők tartottak szakgyűlést, míg 4-én került sor a jubiláris közgyűlésre. A jubiláris közgyűlésen

gróf Haller István a Szövetség elnöke, Tóvissy Géza vezérigazgató, Imreh Zsigmond alelnök, gróf Bethlen László a Hitelszövetkezet vezérigazgatója, dr. I. Ciobanu, T. Campianu, D. Rusu, dr. Gál Miklós, Fodor Béla és Kovács Balázs igazgatósági tagok, dr. Pop György egyetemi magántanár és Roman I. felügyelő a nemzeti szövetkezeti intézet kiküldöttei, Schuller Arthur f. b. elnök és Szén Mihály f. b. tag foglaltak helyet.

Gróf Haller István elnöki megnyitója

Miután az elnök megállapította a közgyűlés határozatképességét, Tóvissy Géza vezérigazgató jelentette, hogy a közgyűlés összehívása előírászerűen történt meg s a gyűlés megtartásához az illetékes hatóságok megadták a szükséges engedélyeket.

Gróf Haller István elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd örömeinek adott kifejezést azért, hogy a Hangya Központ megérthette alapításának 20 esztendő fordulóját. Hangoztatta, hogy különösen a mai nehéz időkben van szükség kitartó és öntudatos munkára.

Foglalkozott azzal, hogy két év előtt megjelent a szövetkezeti törvény, amely nehéz helyzetet teremtett a Hangya számára és rendkívüli módon megdrágította az adminisztrációt. A Hangya mindent elkövetett ennek a helyzetnek megváltoztatására, de pozitív eredményt nem ér el. Másik nehéz kérdés az italmérések ügye. Kitartó munka után elérte a Központ, hogy ma már szövetkezetei túlnyomó részének van engedélye. Külön nehézséget képezett az új szövetkezetek alakulásának a jövőhagyása. A Központ itt is eredményesen járt el. Hangoztatta az elnök, hogy a Központ jövő célkitűzéseinek legfontosabb pontja az, hogy küzdeni fognak a szövetkezetek szabad fejlődéséért, mert a szövetkezeteknek joguk van a szabad versenyhez és fejlődéshez.

Ezután dr. Soós István képviselőnek a szövetkezeti ügyekben tett fáradozásáért nyilvánította köszönetét Haller István gróf, majd áttért arra, hogy mit tett az igazgatóság a szövetkezeti élet újjáépítésének érdekében.

A háború után 600 körül volt a tagszövetkezetek s ma mindössze 329, azért önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy mi az oka a tagszám apadásának s mit lehet tenni az újrateremtés érdekében. Kifejtette az elnök, hogy az apadás oka feltétlenül a szervezetlenség, valamint a gazdasági válságban keresendő s meg kell állapítani azt, hogy a meglévő szövetkezetek biztos alapon nyugodnak. Ami az újjáépítés kérdését illeti, ennek az építésnek alulról fölfelé kell megindulnia. A falunak kell megérteni a szövetkezet lényegét, a falunak kell megszervezni a maga szövetkezetét. Hiába igyekeznek a központ enélkül, mert az erőszakkal fölépített szövetkezet sohasem lesz igazi szövetkezet. Ezért igyekezett a Hangya a iskolán át megismerni és megszerettetni a faluval a szövetkezet eszméjét. Erőskező falusi szövetkezeti vezetőkre van szükség s ezért követ el a Központ minden tőle telhetőt, hogy papjaink és tanítóink, valamint középiskolásaink szintén megismerkedjenek ezzel az eszmével. Igaz ennek a munkának csak az eljövendő évek hozzák meg a gyümölcsét, de aki a szövetkezeti mozgalom kérdésével foglalkozik, annak tudnia kell, hogy szövetkezet nem lehet máról-holnapra való munka, a szövetkezet nem ismer éveket, csak állandó fejlődést és ezt meg is követeli.

A szövetkezeti eszme terjesztését szolgálja a Központ lapjának családi melléklete, a tervbevett pályázatok, a tervbevett könyvtárak és a nevelő, valamint irányító szövetkezeti könyv megírása és kiadása. Ezt a célt szolgálják a különböző megtartott és tervbevett körzeti gyűlések.

A Központ szorosabb kapcsolatot akar létrehozni közte és tagjai között s ezt akarja elérni az eddigi ellenőri rendszer helyett a körzeti beosztással.

Az elnök ezután áttért a Központ és az Áru-raktárak kérdésére. Elmondotta, hogy az elmúlt esztendőben két áru-raktárt építettek föl és egyet kibővítettek, ugyancsak befejezést nyert a pincék átalakítása. A jövő munkatervei között szerepel a székelyudvarhelyi áru-raktár átalakítása.

Súlyos gondként nehezednek a Hangyára a megváltozott beszerzési, hitelezési viszonyok, valamint az áremelkedés. A Hangya a körülmények el-

A szövetkezeti hűség jegyében

Nagy tetszéssel fogadott beszámolóját a következő szavakkal fejezte be:

— Szövetkezeti Testvérek! Az elmúlt húsz év, a munka, kitartás, a küzdés, a szövetkezeti hűség jegyében folyt le. Erre a küzdelemre és eredményre, melyet a nemes munkához máltóan, szelvényen és esendben végeztünk népünk érdekében, ha az nem is fényes, de a ránbizottakat a nehéz idők és viszonyok között meg tudtuk tartani, sőt gyarapítani is, mindig büszkék lehetünk. Hiszem, hogy csak a küzdelemmel elért eredmény lehet tartós és becsült. S ha mi az elmúlt húsz év mai szelvény eredményéhez nehéz küzdelmek, nélkülözések árán jutottunk, joggal reméljük és bizhatunk abban, hogy ez mindig megbecsült lesz és a jövő is igyekezni fog azt nemesen megtartani, hanem úgy erkölcsiekben, mint anyagiakban gyarapítani. Erre kérem a Mindenható áldását és segítségét.

Az alelnök beszéde után Elek Béla, dr. Polonkay Tivadar és Fekete János felszólalása után Tóvissy Géza vezérigazgató a zárszámadást olvasta fel. A közgyűlés folyamán Úrmösy József kegyelettel emlékeztek meg a Szövetség elhunyt nagynevű munkásairól: dr. Drexler Béla, dr. Garda Kálmán elnökekről és Rohay László vezérigazgatóról.

lenére kevés kivétellel ellátta megfelelő árukkal raktárait. Az üzletrészek után ebben az évben osztalékokat szándékoztak adni, de a válságos időkben mindennél fontosabb az eshetőségeket biztosítani és a Központ abban bízik, hogyha az üzleteredmény a következő évben is hasonló lesz a mostanihoz, akkor még az idén adhat mérsékelt osztalékokat.

Nem építettünk légvárakat soha. — folytatta megnyitóját Haller István. — nem szaladtunk déli bábok után, s épp ezért meggyőződésünk, hogy bármi nehezék az idők, nyugodtan nézhetünk szembe velük, ha van bennünk összetartás. Én hiszem, hogy Önök, tisztelt szövetkezeti barátaim tudatában vannak annak, hogy a mai nehéz időköt csak egy hitben, összetartásban erős nevezeték állja ki s épp ezért erre a hitre, összetartásra Önök vannak hivatva népünket nevelni.

— Hiszem, hogy ezt a mai bizalmatlan világot a bizalom fogja felváltani, az a bizalom, az a hit, az az összetartás, amit mi egymásba vetettünk, s amit mi minden időben hirdettünk — fejezte be beszédét, — a mi a meggyőződésünk, aminek neve: „Szövetkezés!”

Az elnöki megnyitót a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta. Ezután a különböző üdvözlő táviratokat szövegezték meg, majd Imreh Zsigmond alelnök tartotta meg gondosan összeállított részletes beszámolóját a Hangya Szövetkezetek Szövetségének két évtizedes működéséről.

A tárgysorozat rendjén még felszólaltak: Szabó Gyula Nagyalambfalva, Erőss Gábor Bethlen, Gyulai Árpád Korond, Harsányi Márton Magyarpécska, Lőrinczy Béla Tordatúr, Csekme Ádám Szentgerice, Papp István Kézdiálmás.

Az igazgatóság két tagjának három éves mandátuma lejárván, egyhangúlag visszaválasztották gr. Haller István elnököt és Imreh Zsigmond alelnököt. A felügyelőbizottságba beválasztották titkos szavazás útján Schuller Arthur Marosvásárhely, dr. Polonkay Tivadar Középpajta és Balázs András Fehéregyháza, szövetkezeti kiküldötteket. A pótagok közül Harsányi Márton Magyarpécska, Herceg Kálmán Biharpuspöki, Paál Dénes, Siménfalvi szövetkezeti vezetőket. Ezt követőleg került sorra körzetenként a propagandabizottsági tagok megválasztása. Egyhangúlag megválasztották Végh Benjámin, dr. Polonkay Tivadar, Herceg Kálmán, Sneff János, Pál Dénes, Berekméri István, Úrmösi József, Gavalik Sándor szövetkezeti kiküldötteket.

A jubileumi közgyűlést az Iparos Önképzőkör nagyerővel közvetlen hangulatú társasbéd fejezte be, amelyen a szövetkezeti életre vonatkozó több tanulságos felszólalás hangzott el.

V. Gy.

A kormány tervei a gyümölcserértékesítés elősegítésére

Allami támogatással emelik a gyümölcs-konzerváló ipar termelését

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter a napokban értekezletre hívta össze a mezőgazdasági gyümölcstermelési és értékesítési szakértőit, amelyen az ideai gyümölcstermelés értékesítésének megszervezését beszélték meg. Az értekezleten a teendőket a következőkben foglalták össze: 1. A belföldi friss gyümölcs értékesítésének jobb megszervezése, oly módon, hogy a fogyasztópiacokat mindenkor kellő mennyiségű friss gyümölcscsel lássák el. 2. A gyümölcs-export növelése. 3. A gyümölcs szárított és konzerváló ipar támogatása. 4. Propaganda a konzervált és szárított gyümölcsök belföldi fogyasztásának emelése érdekében.

Az első ponttal kapcsolatban megállapodtak abban, hogy a termelőket kitanítják a friss gyümölcsök megfelelő csomagolására, hogy szállítás közben ne romoljanak meg. Ugyanakkor felkéri a CFR vezetőségét, hogy a szezonban megfelelő mennyiségű vagonat bocsásson a termelők rendelkezésére. Egyidejűleg olyan raktárhelyiségek építésének szükségességét is hangoztatták, ahol a gyümölcs frissen hosszabb ideig megőrizhető. A gyümölcs-export növelésével kapcsolatban elhatározták, hogy a CFR-től megfelelő mennyiségű hűtővagonat fognak kérni a szállítás lebonyolítására. Ugyanakkor akciót indítanak a külkereskedelmi miniszternél, valamint a Banca Nationalánál, hogy a külkereskedelmi miniszter a gyümölcs-export formáit tegye egyszerűbbé, a gyorsabb lebonyolítás érdekében. A Banca Nationala vezetőségét

pedig kéri fogják, hogy az exportált gyümölcs ellenértékét a Banca Nationala minél előbb fizesse ki az exportőröknek. A gyümölcs-konzerváló ipar megteremtésével és támogatásával kapcsolatban különböző tervek készültek. Ezzel kapcsolatban nagy programot akarnak indítani a konzervált és szárított gyümölcsök belföldi fogyasztásának emelése érdekében.

Az elhangzott véleményeket jegyzőkönyvbe vették és ezek alapján készíti el a földművelésügyi miniszter a gyümölcserértékesítéssel kapcsolatban szükségesé váló rendeleteket.

H. Marchant:

Előítéletek gátjain keresztül

Egy holland miniszter megtérése a katolikus egyházba. Értékes nyilatkozatok az Egyháztól. Világiak és tépejődő lelkek számára különösen megrázó könyv.

Valóban rendkívüli emberek rendkívüli önállósága

Ára: 113 lei és portó.

Megrendelhetők: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Str. Reșele Carol 5

Holland-India sorsa

A gyarmatok katonai védelme. — Az idegenfajuk egyenjogósítása. — A modern gyarmatosítás. Az angolok és a japánok érdek-szférái

1930-ban, egy forró trópusi reggelen izgatottan ültünk a rádiókészülék mellett. Amszterdamban a nagy derbyt játszották, a holland-belga futballmeccset. Az iszonyú távolságból, Jáván tisztán hallottuk a közönség lelkesedését, a bemondó minden szavát, a bíró sípját és ez nagy élmény volt. A gyönyörű, rendezett városokban éppen úgy, mint az ültetvényeken, az őserdők szélén, mindenki rádióját hallgatta, élvezte az eseményt, az érzést, hogy íme, emberi kapcsolat van az európai anyaország és a távoli gyarmat között. Mit gondolhatnak, mit érezhetnek most, ott, messzi Jáván, Szumátrán,

Borneóban, Celebeszen, az újguineai településeken az európaiak, amikor napról-napra hallják a háborús rádióközvetítéseket, a sok nyugtalanító hírt és legutóbb a biztatást a holland miniszterelnök szájából, hogy ezek a roppant gyarmatok továbbra is holland kézen maradnak és az európai nagy „meccs” veszedelmei el fogják kerülni őket? Vajon képesek-e hinni a biztonságban, a trópus zavar-talan békéjében? A távolságok óriásiak, a gyarmatok gazdagsága közmondásos, ezzel mindenki tisztában van, aki a hollandok indiai birtokait ismeri.

Az angol védelmi berendezkedések

A rádió illúzióját Holland-India élvezte először a legnagyobb mértékben. Már 1927-ben megszervezték az első nagytávolságú rádió-telefont a malabari állomás kiépítésével és 1929 óta ezt a szolgálatot mindenki igénybe veheti. Az amszterdami kereskedő irodájából felhívhatja a szurabnájai kiviteli céget, a hangátvitel olyan tiszta, mint akár a helyi beszélgetéseknél. A holland műszaki szakértők abban az időben úttörő munkát végeztek, valósággal csodát tettek és mindenki érezte, hogy erre a csodára a holland gyarmatoknak nagy szükségük van. A hajó négy hét alatt ér el csak Rotterdamból. Amszterdamból Batáviába, a repülőgépek is 8–10 napra van szükségük, amíg a távolság akadályait leküzdik. Ezek az akadályok most még nagyobbak, mert a hajók igyekeznek elkerülni a blokádtól álló vizeket. Földrajzilag ez a terület valóban Ázsiához tartozik és nem Európához és a hozzá legközelebb eső idegen földrész Ausztrália.

Ilyen körülmények között egy kis ország számára, amilyen Hollandia, teljesen lehetetlen a katonai védelemről megfelelően gondoskodni. A szárazföldi hadsereg jórésze Jáván állomásozik, kötelekben kisebbszámu európai van, zömét a benszülöttek teszik, akik túlnyomóan Ambon szigetnek megbízható, jötestalkatú férfitársaságából kerülnek ki. A tisztelt hollandok, az altisztek között azonban sok benszülött van. Egyik oldalon felesapott szalmakalappal, európai katonaruhával, jó fegyverekkel vannak ellátva, fegyelmezett hadsereg benyomását keltik, de harci értékük kellően kipróbálva nincsen. Még inkább áll ez a légi fegyvernemre és a haditengerészetre. Kiepített, modern erődök hiányoznak és Jáván kívül, a számtalan többi sziget katonai védelme nagyon is problematikus. A hollandok katonai hatalmának gerincét tulajdonképpen az angol védelmi berendezések jelentik, ezekre támaszkodnak, a szingapuri bázisra és a brit tengeri haderőre. Anglia ezt a feladatot vállalja is, ennek többször kifejezést adott és kétségtelen, hogy e tekintetben teljes egyetértés van az angolok és a hollandok között.

A holland-indiai gyarmatok kiterjedése keletnyugat irányában ötezer kilométer, körülbelül any-

ny, mint a távolság Írország nyugati partjától a Fekete-tenger partjáig. A holland gyarmatvilág egyik szélétől a másikig két hétig tart a hajóút. Észak-déli irányban már jóval kisebb a távolság, „mindössze” kétezer kilométer, tehát annyi, mint a Fehér-tengertől Rómáig. Ezen a területen vannak a Nagy Szunda-szigetek: Jáva, Szumátra, Borneo, Celebesz, azután a Kis Szundák: Báli, Lombok, Szumbava-, Floresz, Timor-, Rotti-, végül a Molukka-szigetek és Újguinea. Az említett szigeteken kívül még rengeteg kisebb sziget tartozik a holland gyarmati birodalomhoz. Borneónak kétheted része brit gyarmat, Timor fele portugál kézen van. Újguinea déli és keleti részét pedig, azt is, amely a világháború előtt a németeké volt, Ausztrália birtokolja. Ennek az óriási kiterjedésű tengeri gyarmatbirodalomnak szárazföldi területe 1,900.152 négyzetkilométer, vagyis akkora, mint Európa fele, Oroszország nélkül.

A holland gyarmatokon körülbelül 60 millió ember él, közülük 220.000 európai, 100.000 japán, és 1.000.000 kínai. A kereskedelem kínaiak, japá-

A holland gyarmatok nagy kincsei

A kiviteli adatok mutatják Holland-India nagyarányú termelésének képét. Addig, amíg az európai országok az autarkiaira be nem rendezkedtek, Kína el nem szegényedett és Amerika szabadkereskedelmét nem korlátozta, a holland gyarmatok évenként 3.000.000 tonna cukrot exportáltak, negyedmillió gumit, 70.000 tonna dohányt, 120.000 tonna kávét, 70.000 tonna teát, félmillió tonna koprárt, 40.000 tonna palmaolajat, 25.000 tonna borsot, 35.000 tonna rizet, negyedmillió tonna ten-

A siker egyik legfontosabb tényezője az egészség

Mindannak dacára, hogy ez köztudomású dolog és hogy a gyomornak tevékenysége révén nagy fontosságot kell tulajdonítani senki sem fordít kellő gondot szervezetünk eme részére.

Mérték nélkül nyelünk le mindent és minden órában. Ezért nem létezik ember, ki egy bizonyos kor elérése után ne panaszkodna gyomor-fájdalmakról és zavarokról. Gyomrunkkal szembeni visszaélésünk elkerülhetetlen eredményei a gyomorbajok és mindenféle bántalmak.

A modern orvostudomány sikeresül felfedezte egy olyan gyógyszert, amelynek az a nagyértékű tulajdonsága, hogy a legmakacsabb 10–15 éves gyomor- és bélbeteg, valamint vese-, epe- és májbetegedést rövid kúra után tökéletesen kigyógyít. A világhírű amerikai GASTRO D. készítményről van szó, amely minden országban kipróbálva léven, milliányi embert gyógyított meg, miáltal valóságos áldást jelent az emberiség számára.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

nok és európaiak kezén van, az uszások pedig bevándorolt arabok. A népsűrűség igen különböző. Jáva 131.611 négyzetkilométer területén közel 40 millió ember él, ez a világ legsűrűbben lakott szigete, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a vulkánikus sziget tekintélyes része lakatlan és így vannak helyek, ahol a népsűrűség négyzetkilométerenként az ezer lelket is meghaladja. A japánok 1896 óta az európaiakkal egyenjogúsítva vannak, élvezik tehát a gyarmatosítókát megillető öszezes előnyöket és — hátrányokat. Az utóbbihoz tartozik az, hogy Jáván mezőgazdasági ingatlant tulajdonulni nem szerezhetnek, ilyen csak haszonbérrelhetnek, a közigazgatási bíróság által megállapított magas haszonbérek mellett. A haszonbér öntözhető területen, hektáronként a 80 holland forintot is eléri!

Jáván a mezőgazdaság termelését nagymértékben előmozdítja a kiterjedt öntözés. Kereken 1.200.000 hektár van ellátva öntözőművekkel, a művelt terület 27 százaléka. A benszülött valóban mestere az öntözésnek, a gyarmati kormány ezt a jó tulajdonságát fejleszti és támogatja. A csapadékviszonyok általában igen kedvezőek, a csapadék mennyisége egyes helyeken hallatlanul nagy. Így a Szalmát-tűzhányó oldalán, a krangani csapadékmérő állomáson, egy évben 6829 milliméter esőt mértek. A trópusi klíma és a bő csapadék a talaj tápanyagainak kihasználását nagy erővel előmozdítja.

gerit, félmillió tonna kaszavét, 33.000 tonna szagót, hogy csak a nagyobb mennyiségeket említsük. Banka, Billiton, Szinggep bányái évente 40.000 tonna ónt termelnek, a nyersolajtermelés pedig eléri az évi ötmillió tonnát. Az óriási erdőterületek kiváló minőségű faanyagot szolgáltatnak és a szénbányák a belső szükségletet túlnyomó részben fedezik. Az előbb említett rizkivitelre nézve meg kell említeni, hogy a holland gyarmatok rizsbehozatla szorulnak.

Holland-japán tengeri incidensek

A holland gyarmatok gazdasági jelentősége igen nagy az indiai-csendesóceáni élettérben. Természetes, hogy Japán, amelynek külkereskedelmi viszonyai a gazdasági elzárkózás óta megnehezül-

tek, nem tűrhethé, hogy valamely politikai átalakulás ezektől a beszerzési forrásoktól elvágyja. Ha a háború valami formában Holland-Indiát is eléri, Japánnak létérdeke a beavatkozás. Ezt nagyon jól tudják Holland-Indiában és éppen ezért a japánok részéről tett minden mozdulat gyanakvást kelt. Tavaly több incidens történt japán hajók miatt, amelyek holland vizeken halásztak és egyesek mindjárt kémkedésről kezdtek sutogni. Japán a holland gyarmati viszonyokat nagyon jól ismeri, hiszen, mint említettük, tekintélyes számban élnek itt Japánból kivándoroltak és japán állampolgárok. Főleg a nyersolaj, ónt, gumi és különféle trópusi mezőgazdasági cikkek tennék kívánatosá a gyarmatok megszerzését a japánok számára. Egy ilyen változás fordulatot jelentene a brit víziutak biztonságára, az Egyesült Államok fülöpszegeti stratégiai pozíciójára, Ausztrália összeköttetési szempontjából és lényeges eltolódást okozna a Távolság-Kelet politikai, gazdasági helyzetében. Teljes lehetetlen, hogy egy ilyen változást az angolszász hatalmak kardesapás nélkül elnéznének. K. J.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: MŰS BŰNE MIATT!
APOLLÓ: BALALAIKA.

Napjaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ELETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészeti címlappal. 236 oldal.

ÁRA 135 LEI.

Totális háború a gyakorlatban

Midőn ezeket a sorokat írjuk, a nyugaton folyó drámai események lélekzetelállító iramban eljutottak a befejezéshez. A döntés megtörtént és megállapítható, hogy a hadviselő felek egyikének — nem szorul magyarázatra, hogy melyiknek — sikerült a győzelem megszerzéséhez olyan kedvező előfeltételeket teremteni, amilyenekre néhány héttel ezelőtt még talán Berlinben sem számított senki.

De miképpen volt egyáltalában lehetséges, hogy a május tizedike óta zajló történelmi események ebben az irányban fejlődjenek ki? Paul Reynaud a kamarában nemrég „hihetetlen hibákról” beszélt és ezeknek tulajdonította, hogy a németeknek sikerült a Maason átkelőnők. E hibákról nincsen tudomásunk. Fel kell azonban teteleznünk, hogy Reynaud megállapításainak mégis van bizonyos ténybeli alapja. Alig hihetjük azonban, hogy a szövetséges hatalmak nyomasztó katonai helyzetét a haróter bármelyik pontján elkövetett katonai hibával is teljes mértékben meg lehetne magyarázni. A szigorú büntetések, melyeket Reynaud kilitásba helyezett, véleményünk szerint sokkal közelebb visznek azon krízis valódi okainak megismeréséhez, mely Franciaországnak már szinte a katasztrófa méreteit ölti magára. Ha a valódi okokat fel akarjuk deríteni, ugy messzebbre kell néznünk és az összefüggések mélyére kell tekintnünk.

Ludendorff a modern háború lényegét a „totális háború” kifejezésben foglalta össze. Ezzel a nemzeti minden erejének a háború szolgálatába való állítását értette. A cselekvő hadviselésnek ma már nemcsak a harcoló hadsereg az egyetlen tényezője. Ha valaki a Harmadik Birodalom belpolitikáját, belső szervezetét, gazdasági és társadalmi életét, propagandájának irányvonalait 1933 óta figyelmesen nyomon követte, sohasem lehetett kétségben a felől, hogy a nemzeti szocialista Németország háború esetén a totális háború alakjában fogja a küzdelmet felvenni. Ha pedig a német szervező tehetséget és technikai készséget ismeri, a német felkészülés arányairól is fogalmat alkothat magának.

Az a rendkívüli horderejű tény, hogy a londoni és párizsi mértékadó katonai és politikai körök mindezzel nem voltak tisztában, vagy legalább is nem szenteltek e körülménynek kellő figyelmet, a történelmet még sokat fogja foglalkoztatni. A szövetséges hatalmakat fenyegető katasztrófa mélyebb okai ugyanis ebben a tényben rejlenek, nem pedig azon alárendelt katonai közegek mulasztásaiban, akik a Maas átkelőhelyeinek kielégítő védelméről megelégedtek. Londonban és Párizsban nyilván nem ismerték fel, miről is van szó a valójában és a totális háború fogalmát illetően éveken keresztül tévedésben éltek. Csak ezzel magyarázható, hogy mialatt Németország példátlan erőfeszítéssel fogta össze nemzeti erejét, azt hitték, hogy kised belpolitikai játékoknak — mint például a népfronttal való kísérletezés — adhatják át magukat. De nem ismerték fel azt sem, hogy milyen döntő szerepet fog a légi haderő a jövő modern háborújában játszani és egészen a legutóbbi időkig tétlenül nézték, hogy Németország ezen a téren óriási

léptekkel tör előre. Csupán arra a mindenestre elég tekintélyes katonai erőre támaszkodtak, melyet birodalmuk szükség esetén ki tud fejteni, anélkül, hogy arra is gondoltak volna, hogy vajjon ennek a kifejtésére Németország időt fog-e nekik hagyni? A lengyel hadjárat tanulságos példában mutatta be a légi haderő, a páncélos fegyvernem és a gyalogság együttműködésének erejét, de a szövetséges hadereje a rákövetkező fél év alatt sem tudott erre a módszerre felkészülni. Vajjon tettek-e a szövetségesek valamit is, ami azt mutatná, hogy a lengyel példából levonták a szükséges taktikai következtetéseket? A feleletet Gamelin elmozdítása adja meg: *semmit*. Most, mikor Hitler már a kapukat döngeti, most kell a szövetséges haderőknek sebtében áttérniök az új hadvezetési technikára, melyet a német hadsereg évek munkájával már begyakorolt és Lengyelországban gyakorlatilag is kipróbált. Vajjon lehet-e valaki ilyen körülmények között, aki a francia legfőbb hadvezér állására áhítoznék?

Most, a döntés órájában eszmél Anglia is a totális háború lényegére. Az alsóházban elfogadott törvényjavaslat a kormányának a polgári szabadságok: a személyi és gazdasági szabadság teljes mérvű felfüggesztésére ad szabadkezet. Biztosak lehetünk, hogy a kormány a felhatalmazással nagy mértékben élni is fog. E törvény azonban azt is jelenti, hogy az angol kormányt súlyos kétségek gyötrik, vajjon van-e még a világbirodalomnak módja arra, hogy hatalmas, a Németországit felülmúló erőtartományait még idejében mozgósítani tudja. Ez már, ha ugyan nem összeomlása, mindenestre válsága azoknak az elgondolásoknak, amelyekre támaszkodva a szövetségesek a háborúba beléptek. Ez már kétségbeesett erőfeszítés, az *ultima ratio*, hogy rögtönzött intézkedésekkel kísérlejk meg elérni azt, amit Németország évek átgondolt, jól megszervezett munkájával ért el. Az angolok a rögtönzésben mindig kiválóak voltak. De mégis nehezen hihető, hogy ez a tehetség akkor, amikor a fölényben lévő német légi haderő Norvégia, Dánia, Hollandia, Belgium és a francia tengerpart egyrészenek repülőtereit birtokában tartja, döntő eredményekre képesülhetné, különösen, ha azt is tekintetbe vesszük, hogy a legmerészebb rögtönzésnek is bizonyos időre van szüksége, hogy hatása érvényesülhessen. Biztosítva van-e az ehhez szükséges idő? A májusi offenzíva eddigi irama semmiesetre sem indokolja a túlzott reményeket.

Dr Szabó László.

Rohamosan fejlődik a Balkán államok mezőgazdasága

Egyre nagyobb a kereslet az olajos növények termékei iránt

A Balkán államok lakosságának még mindig nagyobb része mezőgazdasághól él, mivel még meglehetősen csekélyek ezen a területen az ipari kereseti lehetőségek. Ez az oka annak, hogy a mezőgazdaságnak még nincs meg a vásárló ereje, viszont a balkáni államok ipara még nem találta meg magának a szükséges piacokat, mi által nem tud még a nemzeti szükségletekkel párhuzamosan kifejlődni.

Nem egyszer rámutattak illetékesek arra, hogy a Balkán államok földművelésének fokozása, feltétele úgy a mezőgazdaság, mint a hazai ipar egészének fejlődésének. A szakértők egybenhangzó véleménye szerint a földművelés fokozását akkor érnék el a Balkán államok, ha az eddigi világgpiacal bíró gabonatermelést elsősorban búza és tengeri, ipari növények, különösen pedig olajnövények termelésével cserélnék fel, kivétel nélkül a Balkán minden államában. Kétségen kívül áll, hogy ezea ipari növények termelése nagyobb munkaerőt követel. Délkelet-Európa népei azonban minden nehézség nélkül rendelkeznek nagyobb munkaerővel is. E növények termelési hozama kétszer-háromszor akkora, mint a búza és tengeri termelése. Így a délkelet európai államoknak teljesen érdekükben áll, hogy mezőgazdáikat erre serkentsek, hogy földjeiket olaj-, valamint ipari növények termelésére fordítsák, — mialatt a Balkán államoknak könnyen sikerülne mezőgazdasága egyik főproblémáját megoldaniök és pedig: a földművelés eddigi elégtelen rentabilitásának megjavítását.

Természetesen mindezen tervekről csak akkor lehet szó, ha az olajos és ipari növények számára már előzetesen biztosították a biztos és állandó felvevőpiacokat. Ezirányban mindaddig nem történt

semmi, míg a délkelet európai népek nem orientálódtak a világgpiac felé.

Ezelőtt a világgpiac csak csekély érdeklődést tanúsított a balkáni olajos növények termelésével szemben, mivel nagyszámú és igen előnyös ajánlatokat kaptak a tropikus országokból. Ezek az olajos növények: napraforgó, ricinus, amerikai (búr)-mogyoró, szójabab és a Földközi-tenger mellékén az olajbogyó. Nagyszabású termelési lehetőségek csak akkor keletkeztek a délkelet európai államokban, miután Németország nagy keresletével először mutatott érdeklődést e területek olajos növényei iránt.

A termelés ezen érdeklődés következtében az-tán évről-évre nőtt. Így Bulgáriában az 1929. évi 142.000 hektár vetés 1938-ban már 355.000 hektárra növekedett. Romániában 360.000 hektárról 480.000 hektárra. A szója-babvetések Romániában már elérték a 97.451 hektárt, míg Bulgáriában 12.366 hektárt vetettek be az utóbbi időkben. Jugoszláviában a szója-babvetések szintén jelentékeny emelkedést mutatnak: 638 hektárról 3856 hektárra, míg napraforgómaggal már 19.000 hektárnyi területet vetettek be, az 1929. évi 2600 hektárral szemben. Dacára ezen eredménynek, a jugoszlávok még mindig nincsenek megelégedve a vetések növekedésével és állandóan sürgetik újabb területek bevonását szója-babtermelés céljából. Itt különben Horvátország és Szlavónia jön számításba, hol a termelési lehetőségek igen kedvezőek. A zagrabi Jugoslawensky Lloyd erős propagandát követel a szója-bab termelésének fokozása céljából, kiemelve e termelés rentabilitási lehetőségeit.

A jugoszláv sajtónak ezen állásfoglalása is bizonyítja, hogy Németország gazdasági érdekei azonosak a délkelet európai államok érdekeivel, mert az olajos növények termelésénél mindkét fél megtalálhatja reális számításait.

Z. I.

Haakon király még norvég területen tartózkodik

Londonból jelentik: A Haakon király betegségről terjesztett hírekkel szemben hivatalos norvég forrásból közlik, hogy Haakon király egészséges és jelenleg is Norvégiában tartózkodik.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

A 400 ÉVES JÉZUSTÁRSASÁG

A jézustársaság ez idén ünnepli meg-erősítésének 400 éves évfordulóját. Ez alkalommal a rend történetírői megírják a kiemelkedő nagy rendtagok életét is. Nem lesz tehát érdektelen olvasóink számára ez a tanulmány, amely a rendalapító legkiemelkedőbb alakjával foglalkozik. (Szerk.)

Don Inigo kapitány elindulásának pontosan négyszázötvenkilenc esztendeje, bár még maga sem tudta, hogy az az ágyugolyó, amely Pamplona hősi védelmének szétrombolta jobb lábszárcsontját, tulajdonképpen az öléből lökte meg az évszázadokra — vagy talán éppen a világ végéig — terjedő dicsőséges hadjáratához. Kemény, határozott ember volt Inigo. A várparancsnok már-már azon a ponton volt, hogy elfogadja a franciák megalázó békepontjait és feladja Pamplona várát, de Inigo lelkes ékesszólásával meggyőzi tisztársait arról, hogy a becsület és hősi védelem felér minden szenvedéssel s nem nagy ár érte a dicsőséges haláláldozata sem.

Nem kisebb elszántságról tanuskodik az a habozás nem ismerő elhatározása sem, amellyel a rosszul összeforrt lábszárcsont újból való eltörésébe beleegyeznek, majd az az eltökéltsége, hogy az ismét ferdén összenőtt lábszárcsontnak a térd alatti kiálló részét lefűrészelteti. Igaz, hogy ennek a szörnyű fájdalomnak a vállalására lovagi hőstettekre vágyó hiúsága bírja rá, de egészen biztos, hogy a hozzá szükséges lelki erőt a Gondviselés vele kapcsolatos terveinek köszönhetette. Ez a szenvedés volt az a kegyetlenül forró kohó, amely a nemes, de nem egészen salakmentes fémhöz a szin-aranyat: Inigóból a majdani Szent Ignácot kiválasztotta.

De még — ha mindjárt lelki igazságtalában és kegyelemben bőven részesült is — hosszú, szinte kilátástalan küzdelmekben, szenvedésben, megpróbáltatásban gazdag tizenkilenc esztendő áll előtte, amíg azt a nagy művet, amelyre az isteni Gondviselés elhívta, megalapozhatja. Montserrati bünbánó-útja, manrézai szent magánya, szentföldi zarándoklata, barcelonai, alcalai, majd párizsi, majdnem tíz évig tartó, komolyan elmélyülő tanulmánya az állomásai ennek a hosszú küzdelemnek. Tanulmányai között lelkesedésének tüze a szűk, de tehetséges és nagyraihatót baráti körét szoros magához kövacsolja és létrehozza azt a magot, amelyből III. Pál pápa *Regimini militantis Ecclesiae* kezdetű bullájával 1540-ben sarjadásnak indult Jézustársasága.

Ignác, bár a régi embert levette, a vitézi, hősi, utolsó lehelletéig harcoló Inigo kapitányt nem tudta megtagadni. Igaz, hogy most már mindenben nem a maga, hanem egyedül Isten dicsőségét keresi. Ignác Inigo harcias szellemét öntötte társaihoz s ezt tette rendje legjobban jellemző sajátosságává is. Ennek a harcias szellemnek köszönheti a rend, hogy széles e világon a küzdő Egyház nagy győzelmekben gazdag, rettenhetetlen élesapataként ismerik.

Ignác korának legnagyobb szentje és legtevékenyebb embere volt. Kemény aszkézise miatt legyengült testével is hihetetlenül sokat dolgozott Krisztus földi országáért. Gyermekek, tanulatlanok hitoktatása, hitetlenek és bűnösök megtérítése, menedékházak, otthonok, női szerzeteskongregáció alapítása, gondozása és a rend ügyeinek intézése mellett teljes tíz esztendőn át dolgozott a rendi alkotmányon s még mindig maradt ideje, hogy szinte megszámlálhatatlanul sok levelet írjon (3000 levelét gyűjtötték össze). Minden idegszálával a természetfölötti élet és gondolkodás megújítását szolgálta, mert tisztán látta, hogy az egyházi élet süllyedését a földies gondolkodás felülkerekedése okozta, ennek nyomában járt a nyugati egyházszakadás, a papság tekintélyének lefokozása, a viclifi és huszita eretnek-mozgalmak és ennek a kornak sok más betegsége is. „Érezte, hogy nem forradalmi beavatkozásra van főképp szükség, hanem az Egyház legigazibb érdekeinek belső, csendes, de nagyon határozott és erőteljes befűjtására, a lelki értékek és természetfölötti eszközök igénybevételének friss és új lendületére” — mondja Bangha Béla: „A Jézustársaság az Egyház újkorai fejlődésében” című tanulmányában.

Ez az értekezés „A négyszázötven Jézustársaság” címen, a jubileum alkalmából, többek közreműködésével tőle szerkesztet kötetben jelent meg. A könyv különben — bár röviden, de — mindegyik oldalról erőteljes megvilágításba helyezi azt a hatalmas szentignáci munkát, amelyben immár négyszáz éven keresztül történelmi, fiatalos erővel, len-

dülettel és harciélességgel él az alapító tüzes szelleme és teljes elgondolása. Megismerjük a kötetből magát a rend alapítóját, a rend erőforrásait, szervezetét, lelkiségét, szellemét s mindazt, amit tanítás, nevelés, missziók, egyházi és világi tanulmányok ápolása terén tett (külön fejezet méltatja a magyar irodalom szolgálatában szerzett érdemeit is), majd bemutatja a Jézustársaságot a szentség fényében is.

Megmérhetetlen tömegű és felbecsülhetetlen minőségű munka és teljesítmény jelzi a Jézustársaság négyszázötven, dicsőséges útját. Lehetetlen mindezt e rövid cikk keretében ismertetni vagy neveket felsorolni. Való igaz azonban, hogy a lelki, tudományos és társadalmi-élet minden vonalán a szent és nagy külföldi jézustársaságiak mellett igen nagy számban ott látjuk azokat is, magyar vonatkozásban jelentenek szépet, jót, nagyot és dicsőségest. Nem cikkeket, hanem hatalmas köteteket lehetne írni a magyar jézustársaságiakról s arról a munkáról, amelyet magyar földön a lelki kifinomulás, a tudományos és társadalmi haladás érdekében kifejtettek.

A jézustársaságiakról egyik nagy neveltjük.

Városi reggel

Hét óra volt. Kiléptem a kapun.
A villamos épp csengett s felébresztette rest habokban ringó bizonytalan, bús lelkemet.
Szétnéztem — és a fény szemembe nyílt, a fény, s az orgonák sora.
S a lombok közt úgy tetszett, csillog, fénylik egy titkos, néma harsóna.

Micsoda hajnal, örvendtem, be szép e nyári pompa: foltok és színek.
Micsoda pontos, friss hajtása van a kertek árnyas ösvényeinek.
Örvendtem és álmélkodtam bután, hogy lehetséges ennyi szép s gyűrűkbe vont lábaik körül testét a hajnali vidék.

Reám tekerte foltos gyűrűit s a mocnás belém rekedt.
Hatalmas, tollas sárkány-szárnyait, a szárnyba hajló kereket kitérte, s már úgy tűnt nekem: most vége! biztos elragad.
Vagy nyugtalan testének gyűrűi szegény fiu, megfojtanak.

Igy álltam egy, vagy két órája tán s kiszállt belőlem még, ami a tegnapi reám maradt: a gond, s az élet számos, kis panasza.
Hajlíthatatlan lettem és kemény s fehér, mint folyami kövek.
Királyvizében mosta csontjaim a nyári bűvölet!

TOLDALAGNY PÁL

Apponyi Albert gróf a következőket mondja: A Kalksburgban „eltöltött hat esztendőre, amelyeknek folyamán oly lelkiismeretes gondozásban, annyi szeretetben részesültem, forró hálával emlékezem vissza. Ez évek során sok páterrel volt dolgom s magától értetődik, hogy nem voltak egyforma tehetségű emberek: az egyik talán rokonszenvesebb volt, mint a másik; helyüket jól vagy kevésbé jól töltötték be, de merem állítani, hogy egyetlen egy sem akadt közöttük, aki mint ember és pap ne lett volna tiszteletreméltó egyén; azonban voltak közöttük olyanok is, akik valóban hódoló tiszteletre tarthattak igényt”.

A magyar történelem igen sok kimagasló egyházi és világi egyénisége a szentignáci szellemnek és nevelésnek köszönheti nagyságát. Elég, ha a közelmúlt kortársai közül gróf Apponyi Albert mellett egyedül a nagy Prohászka püspök nevét említjük fel. De ezeken a nagy egyéniségeken keresztül igen sokat köszönhet ennek a szellemnek a magyar kulturális élet is. A Jézustársaság négyszázötven évének méltán tarthat számot arra, hogy ne csak a katolikus hitéletnek legyen ünnepe, hanem általában minden, a magyar kulturát értékelni tudó keresztény embernek. Mert nem szabad elfelejtenünk, hogy — bár sokan vannak a neves magyar jezsuiták — ha csak a legkimagaslóbb egyéniségek teljesítményét idézzük emlékeztetőnkbe, még csak meg sem közelíthetjük azt a hihetetlenül nagy és hatásos munkaértéket és érdemet, amelyet a rend az évszázadok során a magyar ugaron szerzett. A megtermékenyítő, lassu eső szerepét sok-sok ezer és ezer névtelen Pázmány Péter feltűnést kerülő, fáradtságban, áldozatban mértéket és határt nem ismerő, önzetlen munkája biztosította, mert hiába van zseniális hadvezér, ha nincs a vezér nevét tudatosan, pontosan végrehajtó katona.

A szentignáci szellem igazi nevelő ereje éppen abban van, hogy még a vezéri szerepre elhivatott embert is úgy tudja alakítani, hogy adandó alkalommal méltatlankodás és zúgolódás nélkül, bármikor és bármilyen körülmények között vállalja a névtelen közkatona szerepét. Ebben van a rend legfőbb ereje. A tagoknak sohasem a maguk személye, hanem az egyedüli cél: Isten dicsősége a fontos; ezt szolgálják minden gondolatukkal és cselekedetükkel. Emberfeletti, nehéz munka, mégis legfőbb vágyuk mindenben Isten megdicsőítése: a hétköznapi életben, a munkában, a kulturális tevékenységben, apostolságban, szóval az élet minden megnyilvánulásában éppen úgy, mint a lelki életnek küzdelmes kialakításában.

De ennek a szellemnek köszönheti a rend nagyságát és a négyszáz esztendő minden dicsőségét is. Valósággal megindító, hogy ez a „mindent Isten dicsőségére” milyen maradék nélkül hangzik el a harcolni, dolgozni soha meg nem szűnő szentignáci lelkület legtipikusabb mai magyar képviselőjének, Bangha Bélának haldokló ajkáról.

Az a rend, melynek fiaia négyszáz év múlva is a legesekélyebb hanyululás nélkül tudnak élni, dolgozni és meghalni az alapító szellemében: hivatásának legszédítőbb magaslátán áll. Egyház és nemzet mindenkor teljes bizottsággal számíthat erejére.

Tamás Andor.

10 napos társasutazás

CARMEN-SYLVA

feketetengeri fürdőre.

Részvételi díj személyenként csak 3450 lei,

melyben befoglaltatik: vasuti költség gyorsvonat III. o. Carmen-Sylva-ra és vissza, teljes ellátás, napi háromszori bő és ízletes étkezéssel, szállodai szobával, Carmen-Sylván csomagok be- és kiszállításával.

Indulás Nagyváradról 1940 június 17-én, hazaérkezés Nagyváradra június 26-án. Csatlakozási lehetőség a Nagyvárad—Kolozsvár—Brassó—Sinaia—Bucuresti—Constanța útvonalon bárhol, ahol gyorsvonatunk megáll. A Brassóban csatlakozóknak fenti árból a megfelelő vasuti díj különbözetet térítjük.

Menet lehetőség nyílik Bucuresti megtekintésére is.

Az elszállásolás két személyes szobákban történik: kívánatra egy ágyas szoba is rendelkezésre áll napi 40 leies felár mellett.

Jelentkezések ezen útra, nemkülönben bővebb felvilágosítások, prospektusok és jegyfűzetek lapunk kiadóhivatala útján.

Társasutazásra jelentkezési határidő június 10-ig, mely időpontig a teljes díj is befizetendő.

Ne mulassza el megragadni ezen kedvező alkalmat és még ma jelentkeznie lapunk kiadóhivatalánál, Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5. Jelentkezéskor 2000 lei utalandó át, mert csakis ezen összeget befizetők érdekében tesszük meg a megfelelő lépéseket.

Lehetőség van egyéni utazásra is, nemkülönben 10 és 20 napos gyógykúrára, jegyfűzetek alapján. Bővebb felvilágosítás lapunk utazási osztályánál.

Szív- és érlelmeszedés, nőbetegségek, idegbajoknál, rheumánál stb.

BUZIÁS gyógyfürdő

Bánát, Románia

szénsavas, vasas fürdők és ivókurák. Fürdőidény május 15 - október 1. **Gyógyulás, szórakozás, pihenés, strand, sport, tánc, mozi, park.** Muschong Hotel, Grand Hotel, Bazar Hotel, Adél villa, Antonia Margit villa, valamint számos magánvilla és ház. Információ: **Fürdőigazgatóság és Oficiul Local de Cură și Turism.**

Asszonyok dolga

Miért vásárolnak az asszonyok?

Heimholz egyet. tanár német alapossgal és pszichológiai megfigyelések alapján. tíz pontban foglalta össze azokat az okokat, amik az asszonyokat vásárlásra késztetik. Az ő megfigyelései szerint egy asszony azért vásárol valami tárgyat:

1. mert más asszonyok is így cselekedtek, —
2. mert valamelyik barátja ajánlotta neki, —
3. mert valami hirdetés hívta fel rá a figyelmét, —

4. mert azt hiszi, hogy férjének örömet szerez vele, —

5. mert más asszony irigységét felkeltheti, —
6. mert úgynevezett „alkalmi” áru, —
7. mert meglátta a kirakatban, —
8. mert valakit beszélni hallott róla, —
9. mert azt hiszi, hogy megszépíti őt — és
10. mert vágyakozik utána.

Virginia Hall, a „Passing Show”-ban az asszonyokról írott cikkében, még kiegészítő pontokat talált ehhez a felsoroláshoz. Mrs. Hall tapasztalatai szerint egy asszony azért vásárol meg valamit:

11. mert legjobb és legdrágább barátja már rendelkezik vele, —
12. mert legjobb barátjának még nincs, de nagyon szeretné, ha lenne, —
13. mert vagyoni helyzete egyáltalán nem engedi, hogy megvásárolja, —
14. mert tulajdonképpen semmi szüksége nincs rá, de nagyon érdekes volna, ha mégis az övé lenne, —
15. mert modern, —
16. mert olcsó, —
17. mert nagyon drága, —
18. mert meg akarja szerezni, —
19. mert olyan édes a színe (csak még ki kell találni, hogy mihez illik...) — és
20. mert semmi oka nincs arra, hogy megvásárolja.

Mindenesetre érdekes a „vásárlási okok” ilyen felsorolása. De még érdekesebb, hogy az első tíz okot egy férfi állította össze, a kiegészítő tizet pedig egy — asszony fűzte hozzá.

Hölgyeim, úgy-e, mind a ketten rosszmájúak? Mert ha egy asszony vásárol valamit, arra mindig alapos oka van!

Hústalan receptek

Zöldbirsólevés. Fél liter zöldbirsót 1 liter sós vízben megfőzünk, 4 dkg zsírból és 5 dkg lisztből világos rántást készítünk, föleresztjük hideg vízzel és a zöldbirsóhoz keverjük, kávéskanálnyi finomra vágott petrezselyem zöldjét teszünk bele és jól felforraljuk. Tálatás előtt fél órával apró vajjal galuskákat főzünk bele.

Kemény tojás mártással. Három tojást keményre megfőzünk, leszedjük róla a héját, sárgáját kis keverőtálba szedjük, jól elkeverjük egy evőkanál tejjel, kevés finomra vágott petrezselyemzöldjével, sóval, diónyi vajjal fél tejbeáztatott és szitán áttört kiflivel; és aki kedveli, kevés finomra vágott hagymát vagy snidlinget tehet bele. Mindezt jól elkeverve, megtöltjük a keverékkel, a fél tojásdarabokat tálra rakjuk és a következő mártással öntjük le: 3 tojás sárgáját, 3 evőkanál vizet, 3 evőkanál ecetes vizet, 2 kis kávéskanál cukorral, tűzön sűrűre megfőzünk. Levéve a tűzről, kihűtjük, kevés sót, 1 evőkanál jó mustárt, 1 evőkanál tejszínt keverünk bele és leöntjük vele a tojásokat.

Burgonyazombóc. Négy nagyobb burgonyát megfőzünk és áttörjük szitán. 5—6 dkg vajjal és 2 egész tojással jól elkeverjük és annyi szitált morzsát adunk hozzá, amennyit kíván, kerek gombócokat formálunk belőle és sós vízben kifőzük. Vadhús mellé olvasztott vajjal leöntve adjuk. Cukros dióval, vagy szilvaízzel is tálalható tésztának.

Manci, a gyöngyszem

Kinizsi Andor vidám elbeszélése

Karcsi igen jó barátom. Ezt nem azért mondom, mert a bankszakmában jeleskedik s így nem jelent konkurenciát számomra, azért sem hangoztatom, mert jó vacsorákat eszem náluk. Karcsit nagyon régóta ismerem. Együtt laktunk az internátusban, amikor még a jogász pálya rögös útjait tapostuk, együtt lumpoltunk éjszakánként és együtt vittük be másnak délelőtt a zálogházba felesleges ruhaneműinket. Barátok voltunk jóban-rosszban.

Az utóbbi időben ugyan meglazult kissé régi viszonyunk: egy harmadik személy lépett közénk. A Karcsi felesége. Kétünetesen sikerült a fiú házassága s amellet csinos hozományt, pazar berendezést is kapott, én mégis megörömlöttem az asszonykára.

Makacs legényember vagyok, sajnos. Így nem ismerkedtem össze Karcsi menyasszonyával, nem mentem el az esküvőjére sem, teljesen kimaradtam az életéből. A példa ragadós és félttem, hogy még kedvet kapok a nőüléshez. Az óvatosság pedig sohasem árt.

Egyszer azonban újra találkoztunk.

— Sokáig tűnődtem a dolgon és rájöttem, hogy ez így nem lehet tovább. Nem erőszakoskodom, hanem egyszerűen kötelességem, teszem hogy felgyere hozzánk és megismerkedj Gabikával. Már rengeteget meséltem neki rólad és elhíheted, hogy kíváncsi rád.

— Köszönöm — rebegtem fanvarul.

— Csak ne gúnyolódj. Meg fogod szeretni.

Gabikát, drága, aranyos teremtes. És mivel ismerlek, hogy szívesen meglógnál a látogatás elől, közlöm veled, már csütörtökön nálunk ebédelsz.

Nehezen elszántam magam a bús lépésre.

— Kacsasült lesz és dióstorta — mosolygott rám Karcsi, amikor csütörtökön bemutatott a feleségének. — Előre figyelmeztettem Gabit, hogy igen vigyázzon, mert szeretted, a hasad, ennél fogva szigorú kritikus vagy. Ha először nem érzed jól magad nálunk, akkor örökre megbuktunk, mert többé nem tudlak felcipelni.

Kellemesen érezte a sült kacsát illatát a levegőben, tehát ildomosan szerénykedtem:

— Ugygyan, ugygyan, ne hallgasson rá, nagyságos asszonyom, örülök, hogy feljöhettek. Különben sem vagyok emberevő.

— Csak kacsasült? — nevetett az asszonyka. — Hát ezért lesz ez a mai ebéd. Szeretném, ha jól érezné magát nálunk.

Őszintén bevallom, hogy éreztem is. Féltettem, amikor becsöngettem hozzájuk és este hét óra, amikor távoztam. Az asszony olyan kitűnő ételleket és italokat rakott elém, hogy tökéletesen meghódította az ellenséget. Most aztán hetenként kétszer köteles vagyok Karcsiéknál ebédelni, esetleg vacsorázni is. A kisebb ozsonnákat nem számítom...

Az elmúlt elsején idegesen fogadott az asszony.

— Új leány van nálunk — mentegetőzött. — még nem megy simán minden.

— Nem baj — vigasztaltam —, a tizedik leányzónál már egészen hozzá szokik a bajokhoz, nagyságos asszonyom.

Manci behozta a vacsorát. Alaposan megnéz-

Számoló-művészek

1.

A bohóc a cirkusz porondján egy ötlest talált. Azonnal a lovászfőhöz ment s így szólt:

— Tartozom neked tíz leivel. Egyelőre megadok ötöt.

A lovászfő helyeselt és felkereste az istálló-mestert:

— Jó, hogy itt találok. Ugy emlékszem, hogy tíz leivel tartozom önnek. Kérem elégedjék meg most ezzel az ötössel. A hátralékot más alkalommal fogom megadni.

Az istálló-mester örömmel vette át a pénzt. Azonnal odament a műlovarhoz és ezt mondta neki:

— Nem feledkeztem el arról, hogy én még tíz leivel tartozom magának. Itt van öt lei. A hátralékot rövid időn belül megkapja.

A műlovar megköszönte és bement az igazgató irodájába.

— Direktor úr, — mondta, — önnek velem szemben tíz leies követelése van. Egyelőre ötöt megadok!

Az igazgató kiment az irodából és megkereste a bohócot:

— Nesze, itt van öt lei. Igen, tudom, hogy tíz jár neked. Ma azonban elégedj meg a felével. A másik ötöt holnap megadom.

A bohóc a lovászfőhöz sietett és így szólt:

— Most aztán kvittek vagyunk!

A lovászfő az istálló-mesternek adta a pénzt, a lovászmester pedig az igazgatónak. Az igazgató magához hívta a bohócot és a fülébe súgta:

— Itt van a másik öt leies, ami még jár neked!

Eredmény: a bohóc is visszakapta a talált öt-leiest, — de valamennyien kifizették az adósságukat.

2.

Svájban néhány év előtt nagy jég-hockey-verseny volt, amelyen egy váradai korcsolyaegylet is részt vett. Az egylet tagjai közt volt a népszerű B., aki magánéletében is híres volt ötletes válasszáiról. Egyik szabad napon az egylet valamennyi tagja a Nagyszállóban szórakozott, ahol lázasan folyt a rulett-játék. B-nek hihetetlen szerencséje volt. Amikor egy hatalmas nyereséget vágott zsebre, az egyik hölgy odament hozzá és megkérdezte:

— Uram, ön állandóan nyer. Adjon nekem tanácsot, melyik számra tegyek?

— A saját életkorára, — tanácsolta B. — Fel-

tétlenül nyerni fog.

A hölgy a 22-es számra tett és vesztett. A 32-es szám volt a nyerő. Csalódottan s kétségbeesve panaszkodott:

— Az ön szerencséje rajtam nem segít... megint vesztettem...

B nyugodtan kiitta a feketéjét és vállatvonva felelt:

— Nagyságos asszonyom, ha megfogadta volna a tanácsomat, feltétlenül nyert volna!

tem. Kedves, jóra való teremtesnek látszott, állandóan serénykedett és igyekezett. Fincem volt, szótlan, csinosan öltözködött. Egy vacsora erejéig valóban ügyesen bevált.

— No, hogy viselkedik Manci? — érdeklődtem három nap múlva Gabi asszonynál.

— Tudja, hogy napról-napra jobban ámulok?! — hangzott a felelet. — Pontos, nem lusta, vigyáz a háztartáspénzre és még egyetlen poharat sem tört össze!

— Szinte hihetetlen, mi? — vigyorgott Karcsi.

— Csak aztán a végén ne legyen vele baj — mondtam csendesen s ezzel lezártuk a Manciuügyet.

A feketét a szalonban ittuk meg. Az asszonyka kiment a konyhába, mi pedig azalatt Karcsival elhatároztuk, hogy rómizni fogunk.

— Szívem, van itthon kártyánk? — kérdezte feleségétől, amikor újra megjelent. — Játshatnánk egy kicsit hármashban.

Gabika keresgélgni kezdett a fiókokban, azután bánatosan sóhajtott fel:

— Jaj, most jut eszembe, hogy a mamánál felejtettük, amikor legutóljára ott voltunk. De talán vehetnénk két csomaggal a trafikból, úgyis szükségünk lesz rá.

Csengetett Mancinak.

— Itt a sarkon van egy dohánytözsde, szaladjon csak le rómikartyáért, Manci.

A leány ráknézett.

— Miért, nagyságos asszony? Nekem is van, majd nem vadamatúj, szívesen kölesönadom.

Karcsi diadallal fordult felém, mintha ezt akarta volna mondani:

— Ime, hát ehhez mit szólsz, pupák?!

Márton Aron püspök béрмаútja

Csikszereáda. Saját tudósítónktól. Amint már jelentettük, Márton Aron, Erdély római katolikus főpápa Csik megyébe érkezett felesiki bérmakörútja megtartására. Szombaton Zsögöd volt külvárosi községbe érkezett a püspök Adorján Károly kanonok, egyházi főtanfelügyelő, Ferencz Béni püspöki szertartó, dr. Csipak Lajos kanonok, finevelérintézetű régens és Bíró Ferenc főesperes kíséretében. A főpásztort itt is ünneplőbe öltöztet, székelnyruháas leányok, legények, asszonyok és férfiak várták. A diszkapu alatt Gai Lukács megyebíró üdvözölte a püspököt, aki rövid beszédben mondott köszöntőt. Az iskolagyermek részéről Tóke Imrike köszöntötte gyöngyvirágcsokorral a főpásztort.

A főpásztor ezután nagy papi segítséggel ünnepi misét mondott, miközben Salló Albert kántortanító vezetésével szépen betanult egyházi énekeket adott elő a gyermekkórus. Evangélium után Adorján Károly kanonok mondott nagyhatalású beszédet. Míse végével a főpásztor is beszélt, majd a templom kerítésében kezdte a bérmálás. 153 gyermeket bérmált meg a főpásztor és utána ismét beszélt a nagyszámú híveknek és megbérmált gyermekeknek. Azután hittanvizsgára szólította fel az iskolás gyermekeket. A gyermekek László Dénes segédlelkész kérdéseire meglepő felkészültséggel feleltek. A főpásztornak az iskolásokhoz is volt pár, közvetlen, kedves szava és mindenik gyermeket szentképpel ajándékozta meg. Az egyháztanács jársasabédét adott a püspök tiszteletére. Az ebéden résztvett Drimba megyefőnök képviselőtében Benkes Benjámín a vármegyei közigazgatás főnöke, Szász Gerő polgármester, Kozán Imre gazdasági főfelügyelő, Tóke Béni városi vezérigazgató és az egyháztanács teljes számban.

Vasárnap Csikszereáda bérmált a püspök. A templomkerítésben felállított oltárnál ünnepélyes szentmisét celebrált a főpásztor, majd utána nagy beszédet mondott a mai katolikus ember kötelességeiről, családjával, vallásával, fajával szemben. Utána Adorján Károly kanonok ismertette a bérmálás szentségének kiszolgáltatásával kapcsolatos tudnivalókat. A püspök mintegy háromszáz gyermeket bérmált meg, ami elég tekintélyes szám, mert a gyakori püspöklátogatások során többször bérmált évközben is a főpásztor a főgimnáziumban. A bérmáltak között volt egy 90 éves ember is: Kalamár János.

A főpásztor minden egyes üdvözlésre külön válaszolt.

Vasárnap délután elutazott a városból a főpásztor további állomáshelyére: Taplocára, ahol hétfőn szolgáltatja ki a bérmálás szentségét.

(a. l.)

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok előadásai a Szűzanya hálaadó énekéről. Kitűnő prédikációanyag.

Ara 137 lei és portó.

A holnap városa

Méreteivel és tempójával tűnik ki. Ez adja meg jellegét. A gyorsaság és a szédületes arányok. Széles utcák, melyeknek hosszát kilométerekben mérik, házak, melyek közül a legalacsonyabb is legalább tízeleteres. Lakóinak száma több millió és autó annyi közlekedik benne, hogy nincs az a közlekedési rendőrfenemőn, aki eligazíthatná azokat — a gyalogjárók körmenetként vonuló tömege között. A modern városrendezők, városstervezők épp ezért kocsit és gyalogosokat elkülönítettek, mégpedig annyira, hogy egyáltalán nem is kereszteszik egymás útját. Egymás fölött járnak. Vagy a kocsik alacsonyabb szintre és a gyalogosok fölöttük, vagy megfordítva a gyalogosok lent, a kocsik pedig felettük ívelő utakon.

Az ésszerűség elve vezet

A newyorki világiállításon bemutatták az amerikai mérnökök modern város-terveit. A praktikusságot, ésszerűséget nem lehet terveiktől eltagadni.

A házépítők a „sok világosság, sok levegő” jelszót követik. A házfalak nagyrésze üveg. Dül be a szobákba a fény és levegő. A modern ház lakásai világosak, szellősek, naposak. Az erkélyek nemcsak egy-egy szoba előtt hajolnak az utca fölé, hanem körülzörgőlegnek minden emeletet. A luxuslakások komfortjai között már nemcsak fűtőkészülékeket találunk, hanem hűtőkészülékeket is. A jövő emberei a téli hideg és a kánikula mérgefgőait egyformán kiszedik. Eppoly sikerrel enyhítik a hideget, mint a hőséget. Világosság, meleg levegő, hűvös, enyhe légáramlat gombnyomásra és egy pillanat alatt megjelenik.

Az országutak városokon keresztül futó útszalagja imponánsan széles, tökéletes simaságú, szinte csúsztatja a rajta rohanó autókát. A folyók fölött hatalmas pillérekre épült útirészek illesztik össze a szárazföldön épített utakat. Valósággal a világ egyik végétől a másikig húzódnak ezek a nagy-szerű kocsit utak. A róluk való letérést és az elágazásokat oly könnyedén és praktikusán oldották meg, hogy az autók vezetői minden zökkenő nélkül juthatnak útjuk céljához. E széles autóutak szintje alatt ötletes elgondolás szerint zöldülnek a városok terei, a folyók partján a minden elképzelhető kényelemmel felszerelt strandok. A beosztás megfordítottjánál, vagyis akkor, amikor az autók a gyalogutaknál alacsonyabban húzódnak, a gyalogjárók eldorádói örömeiket nyújtanak az embereknek.

„Nem jó az embernek egyedül lenni”

A modern város Buchwald-székei kényelmesebb kivitelben és nagyobb számban lépik el a gyalogjárókat, ahol a boldogabb jövő emberei — ha idejüket futja rá — nyugodtan ülnek, napoznak és csevegnek, a Buchwald-székek modern utódaik epeda-párnáin. Ez utcai székek elgondolói pa-

radicsomi állapotokra rendezték be az utcai pihenőket, mert a székek javarészt kétszemélyesre tervezték. Jelszó: „Nem jó az embernek egyedül lenni.” De amint a fényképek mutatják, akadnak magányosan pihenők is, akik egyedül, lehetőleg a többiek tisztes távolban élvezik a legmodernebb stílus szerint épült világban, a minden korban örök-egyforma semmítetését.

A jövő városának terveiről készült fényképeken két dolog fogja meg a tekinteteket: a mértani formák és a rendnek, rendszerességnek tökéletessége. Mintha óriások óriási vonalzóval és óriási körzővel mérték volna ki a jövő városát. Négyyszög, téglalak, körök és félkörök váltakoznak ezen a terven, mégpedig mindhárom dimenzióban, hosszúságban, szélességben és magasságban.

Ha ezeket az érdekes felvételeket és modelleket nézzük, önkénytelen eszünkbe jutnak azok a fantasztikus regények, különös, háthorizontató utópiák, lidérces álmok, melyek a holnap városairól, annak teljes eltechnikásodásáról szólnak. Lélektelen és riasztó az a kép, melyet a ránk váró évek építészteréről nyújtanak ezek a felvételek. A most újonnan ismét megnyílt newyorki világiállításon óriási tömegek állják körül ezeket a hatalmas kartonokat és modelleket és tanulmányozzák rajta azt a rejtelmes holnapot, mely egyelőre csak ilyen művészi és technikai „rémképekben” jelentkezik előttük.

Ultramodern „napimadás”

A modern város útjait és felhőkarcolóit látva, felrövid emlékezetünkben az Amerika felfedezése előtti Peru csodálatos úthálózata, Egyiptom és Közép-Amerika piramisai. Az emberiség időtlen idők óta szeretett utakat és égfelé emelkedő épületeket építeni. S még valamit idéznek a múltból a modern házak és modern városok. A napimadást. Csakhogy most nem vallási, hanem egészségi alapja van annak, hogy az emberek a Nap felé fordulnak. A nap felé, mely onnan a magasból ontja az ember felé a technikába a melegséget, a bensőséget. Isten mosolyát, s amely talán elfelejteti majd azokkal a szerencsétlen utódaikkal, akik ezekben az épület-kolosszusokban laknak, hogy otthonukat elrabolta tőlük a technika.

Reméljük, hogy a modern jelszó: sok világosságot, nemcsak fizikai hatásokat eredményez, de lelkieket is és a modern emberiségen nemcsak testileg, de gondolkodásában és erkölcsében is meg-látszik majd az égi fénynek áldott ereje.

S. M.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családiaszálloda város szívében
Újonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Amikor a leány kiment, elismerően bólintottam:

— Csodálatos! Hogy mi mindene van ennek?!
— Ez semmi — tördította meg Gabi asszony. — Az előbb kint jártam a konyhában s akkor megkérdezte, hogy volna-e hely a lakásban valahol a varrógépe számára, mert ide szeretné hozatni. Mivel a jövő héten úgyis varrni akartunk, nem bánom, állítsa be hozzánk, legalább nem kell varrógépet bérelnünk. Mi a véleményed, Károly?

A férj vállalt vont.
— Ha ez kevesebb pénzembe kerül, ám csinálj. Mégsem szeretném azonban, ha túlsok szíveséget fogadnánk el a leánytól.

— Ó, a Mancsi elbájoló teremtés! — csicseregett tovább a feleség. — Még nem is moudtam, hogy ma délelőtt lement bevásárolni és az öt pengőből, amit adtam neki, tizenkettőt költött el. A többi a sajátjából hitelezte, hogy ne kelljen még egyszer lemenni a boltba, mert akkor elkétség volna az ebéddel.

— Most mondd, hát nem gyöngyszem ez a leány?! — kiáltotta lelkesen Karesi.

— Az, az — helyesletem és amikor Mancsi behozta a kártyát, őt is megdicsértem. — Hallja, Mancsi, csupa szépet hallok magáról. Esetleg adok magának húsz pengőt, amilyen ügyes, még egy öltözet ruhát hoz érte a szabótól.

A leány besüstitte szemét.
— Kérem szépen... amit csak lehet, szívesen megtesz az ember...

Persze, játék közben is folyton róla folyt a beszélgetés.

— Ahogyan ez itt az első napokban bemutat-

kozott — nevetett Karesi a keverés alatt —, nem csodálnám, ha egyszer kétnapos szabadságot kérne, mert le óhajt utazni vidéki birtokára, hogy megnéze a tavaszi munkálatokat...

... és felhozassa lakásotokba a cséplő-gépet! — mosolyogtam.

Egyelőre azonban Mancsi nem utazott, hanem leszaladt még egyszer, hogy két üveg szódavízet hozzon, mert időközben elfogyott.

Annyira jól éreztem magunkat, hogy bizony, éjfél tizenkettő lett, amikor elbúcsúztam. Mancsi remekül működött: hordta a feketekávé, az italt, pörkölt mandulát, később szervírozott egy üveg konyakot, úgyhogy észre sem vette az ember, máris tele volt ismét a pohara.

— Mancsi örökbecsű bűtor lesz nálunk. Felvesszük a leltárba is, ha ez így folytatódik — jegyezte meg Gabi asszony, az új leány hallatlan ügybuzgalmát látva.

Élénken helyesletem.

Éjfél után Gabi asszony nem ment bele, hogy otthagyjam őket és kedveskedve megkérdezte:

— Mondja nem akar valami hideget enni? Már elég messze vagyunk a vacsorától.

— Bocsánat — szabadkoztam. — Itt vacsoráztam, megittuk a fellelhető összes borokat, feketét, most újból traktálni akar, nagyságos asszony?

— Nagyon szívesen.

— Hálásan köszönöm — mondtam —, de mondtam már, hogy aludni haza szeretnék menni, mert remélem, nem kívánja, hogy napokig a maguk bámulatos vendégteretét vegyem igénybe? Karesi harsogva nevetett válaszulom.

— Nos én? — kérdezte vidáman. — A fürdő-

szobában állandóan hideg-meleg víz áll rendelkezésre, az asztalon ott a telefon, ha éppen szükség volna rá, reggelit is össze tudunk kaparni részre és a Mancsi csomagjaiban bizonyára akad egy tábori ágy, amelyet a szalonban megvethetnénk neked. Láthatod, hogy maradhatsz nálunk!

— Tábori ágya?

Gabi felnevetett:
— Na hallja, hogy koffer holmival érkezett, a szobájának asztalára kis csipketerítőt tett és megkérdezte: szabad-e a falba szegeket verni, mert ki szeretné akasztani képeit.

Amultam.

— Tyű, a kismacsakáját! Képei vannak!

— Mi az hogy? Elsőrendű dolgok. Képzeld. Rudnay festménye is van — büszkélkedett Karesi. — Magam is szívesen felakasztanám a szobámban. Azonkívül saját konyharuhákat hozott és olyan izléses fehérneműkészlete van, hogy sok urileány megirigyelhetné.

— Csak aztán Karesi pénzt ne kérjen tőle kölcsön, mert ismerem rossz sokását, hogy mindenképp megpumpol végszükség esetén — morogtam. Azzal bocsánatot kérve, hogy most már alvással is kell foglalkoznom, illendően távoztam Karesiék-től.

Pár napi pihenőt adtam nekik, majd tegnap telefonáltam Gabi asszonynak:

— Még mindig annyira meg vannak elégedve Mancival?

Az asszonyka örömprepsve válaszolt:

— De még hogy! Valóságos gyöngyszem ez a leány. Kár, hogy csak egy van belőle! Maradjon ez a ritka kincs a mi birtokunkban!...

A HINDU

Erdősi Károly
u t i k é p e

Utazunk a nagy japán hajóval, a *Hakone Maru*-val Colombo felé s mikor Szezt elhagytuk, ragyogó napsütésben állottak éppen előttünk a Sinai-hegy csipkézett ormái. A tizparancsolat szent hegye mint egy égbe nyúló titokzatos fal állott előttünk s néma megilletődés ült mindannyiunkra, mikor egy idősebb angol megszólalt mellettem:

— Tizenhatodszor teszem meg ezt az utat Indiába s valahányszor a Sinai hegy előtt elmegyek, mindig elfog a lelkiismeretfurdalás. Ott, a nagy hegyormok mögött van a Szentföld s nem tudtam még egyszer sem rászánni magamat, hogy megszakítsam ott az utamat. Igaz, a hivatalom visz Indiába (valamelyik városban — gondolom Delhiben — a felső bíróság tagja volt), de azért, legalább is a szabadságomra hazamenet, megállhattam volna itt. De, ha félek a Szentföldre menni, pedig hívő vagyok — vagy talán éppen ez az az illuziómat, féltem a hilemet. Anny, emberi gyarlóságról hallottam, a kicsinyeskedésnek, a hitfelekezetek egymás közötti civakodásának olyan szomorú és leverő eseteiről, üzérkedésről, kalmárkodásról, a hangulatok kihasználásáról, hogy jobb azoktól minél messzibb lenni s a mi legszentebb bennünk, azt az ilyen erőpróbától megőrizni.

Megvallom, mi utársaimmal együtt, szintén igazat adtunk neki. Jómagam a saját háborgó lelkiismeretem igazolását is próbáltam megtalálni benne, mert én is ezeket az illuziókat féltettem, sőt talán még több csalódott információ alapján, mint az én öreg angolom s azt hittem, nagyon helyesen cselekedtem, mikor illuziókat keresni nem a Szentföldre, hanem Indiába mentem...

Most márt udom, hogy nem volt igazam! Egy hindu kereskedőtől kellett a leckét megkapnom s a tanulságot elviselnem pár héttel később, Tanjoreban, a lazaristák szegény missziós házában, amelynek India legnagyobb Vishnu-temploma mellé épült.

Elmentünk megnézni ezt a maga pogány szépségében egyedül álló templomot, aminek területe egy kis várossal ér fel, kőbárványokkal kifaragott gopurái szinte az égig emelkednek, de az oszlopcarnokok kövei között felburjánzik a fű s halálos szomorúság és magánosság lakott az óriási szentély-labirintusban. Igaz, nem volt ünnep, szürke hétköznap, de alig pár lépésre ettől a kihalt világtól a lazaristák missziós telepén mégis milyen más élet volt!

Oda is bejelentetlenül mentünk, de így legalább a mindennapi élet eleven pezsgését láthattuk. Igaz, a plébánia-lak szegény volt, szalmafedeles kis faházával, szerzetesi celláival olyan siváran szegény, hogy az ember szíve összefacsarodott. De a ház körül egyik telep a másik után, szövőműhelyek, asztalos-lakatos műhelyek, iskola, kórház, még egy liliputi nyomda is, de mindenikben pezsgett az élet. Aki Indiában keresztény lesz, annak szakítania kell egész régi életformájával, viszont a misszionáriusoknak új kenyérkereseti lehetőségeket kell nyújtaniok, nemcsak hitet, de kenyeret is kell adniok és főképp munkát, munkalehetőségeket teremteniök.

De micsoda jókedvű munka folyt itt. Leányok, fiúk dalolva dolgoztak, a felnőttek arcára kiült a barátságos, boldog mosolygás; valahogyan olyan jókedvű munka volt ez, amint már maga is ünnep, amint hogy minden fáradság nélkül ünneppé is tudták változtatni szinte bosszorkányos gyorsasággal ezt a rendszeres hétköznapi munkanapot.

Mi csak azt vettük észre, hogy a misszió főnöke — azóta már a madrasi érsek — beinvitált a kápolnába szentségimádásra. Ez a kápolna, akármilyen kicsiny volt is, már nem beszélt önként vállalt szegénységről, mint a parókia, valóságos kis ékszerdoboz volt, olyan meghitt, barátságos, mint azok az apáca-templomok, ahol annyira otthon van az ember.

olyan jól esik imádkozásban elfeledkeznie magáról az Ur jelenlétét hirdető öröklámpa előtt! De hát erre a maga-megfeledkezésre igen kis időt adnak a jó misszionáriusok, mert egyszerre csak felharsant odakünn a rezesbanda s mire kijutottunk ismét a kis kápolnából, már felsereglett az egész missziós telep előttünk, hogy most már a hétköznapból ünnepbe lendüljenek át, muzsikával, énekkel, dikciókkal, egész kis ünnepi akadémiával, ami nekünk, a nyugatról jövő idegeneknek szólt.

Nekünk azonban mihamar az az érzésünk volt, hogy ez az ünnep csak félig rendeződött a mi számunkra. Eleinte bizony észre sem vettük, hogy van a missziós páterek között egy európai ruhába öltözött, nagybajuszú, olajbarna délindiai bennszülött, aki az alatt érkezhetett meg, míg mi a kápolnában voltunk. Tagadhatatlan, hogy az ünnepes külsősége nekünk szólt, de egyszerre mikor őt is felismerték, más tempót vett a trombiták krescendója s ahogyan az ünnep után körülvettek, mindjárt láttuk hogy valami igen jelentős személyiség lehet akire itt mindenki büszke és mindenki szereti. Amikor pedig tamil nyelven egy pár szót szólt, valóságos örömrivalgás tört ki.

A magyarázatot azután a házfőnök adta meg nekünk, amikor bemutatta — bizony azóta már elfelejtettem a nevét — min, a misszió főpártfogóját, aki most jött haza Európából s megígérte pártfogoltjainak, hogy majd még ma délután a Szentföldről fog beszélni nekik.

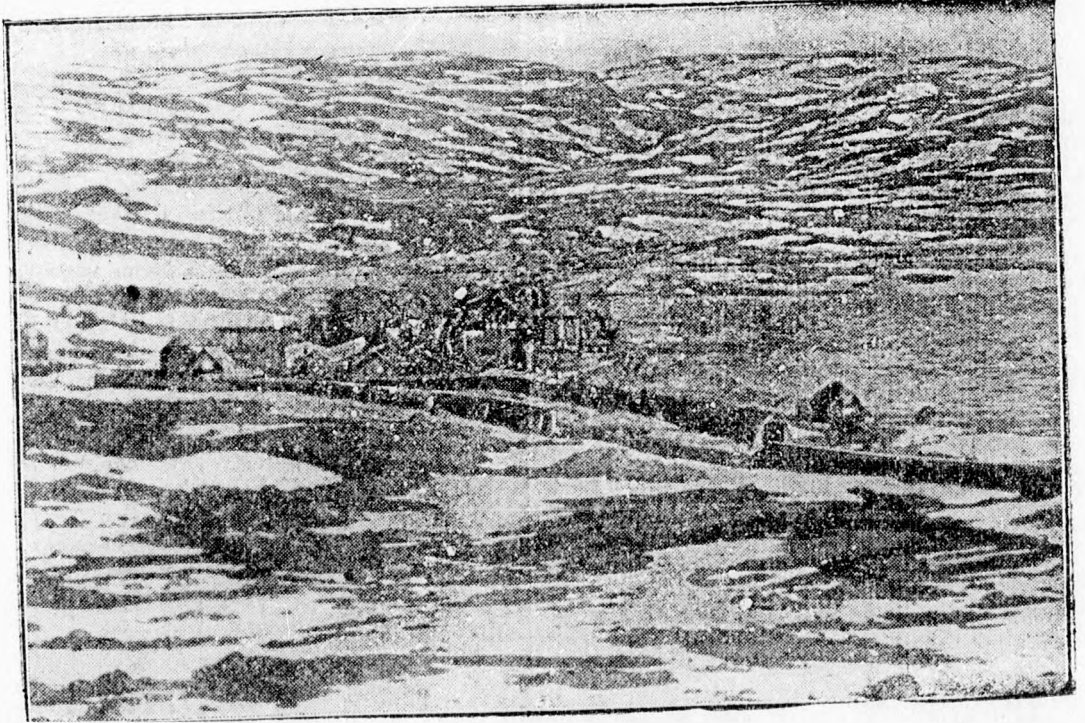
Hát így kerültem én össze egy Szentföldet megjárt hindu katolikus Dél-India kis missziós telepén s tőle kellett azután nagy megálatatásomra megtanulnom, hogy micsoda élő valóság az az igazi Szentföld.

— Önök nem hiszik — mondotta nekünk ez az okos és sokat tapasztalt hindu — mennyire szüksége van éppen az ázsiai kereszténységnek a Szentföld kultuszára s mennyire közel hozza a hozzá az evangéliumot. Ne higgyék, hogy Krisztust nem tiszteli még a vallásához ragaszkodó hindu is, sőt Gandhi is akárhányszor beszédei során az evangéliumot olvassa fel. De ennek az evangéliumnak hozzánk legközelebb fekvő állomása mégis csak a Szentföld, mert az kelet s mi is keletiek vagyunk! Látja, mi hívő katolikusok vagyunk, hódolattal ismerjük el a római pápát Krisztus földi helytartójának, de azért higgyék el, sohasem élt bennem olyan erősen az a tudat, hogy Jézus az enyém, a miénk. Keleté — mint amit-óta a Szentföldön az ő útait követtem. Itt megáláttam, valósággal azt mondhatnám, hogy

elfedeztem azt a közülnk valót, aki ezt a levegőt szívtá, amely a miénk, olyan emberek között élt, aminek mi vagyunk s aki azóta is itt jár valósággal velem s a Szentföld segített abban, hogy azóta valósággal nem az én szememmel, de az ő szemével tudok nézni.

De — vetettük neki közbe s most megint helyénvalónak látszott, hogy az elcsépett illuzió-teróriával hozakodjunk elő — nem gondolja, hogy az a sok emberi önzés, az a sok hiúsági vetélkedés, az üzlet, a szenny és piszok, amelyet mindezek felkavarnak, valósággal megszenteltetnek a Szentföldet?

— Kérem, kérem — mondotta az én barátom, — hát ezt nem lehet éppen úgy látni mindenütt? S azután mi Keleten, ahol olyan erős, sokkal élesebb a napfény, mint maguknál, hozzá szoktunk már ahhoz, hogy élesebbek az árnyékok és a kontrasztok is. De valószínűleg nem itt van a kérdés lényege, én az én szentföldi utam gazdag eredményeinek nem azt találok, hogy láttam a Szent Sír templomát, ahol keresztények az oltár előtt veszekednek egymással s azután mohamedánok tesznek igazságot, még nem a Szentföld, az egész földet azért találtam szentnek, mert Krisztus járt azon. A hivatalos szent helyeken embereket találtam, jókat, rosszakat, ájtatosakat, gyarlókat — egyszerű embereket, — de mikor leültem egyedül a Tiberiás tava mellett, láttam a Jordán vizét, egyedül virrasztottam egy holdas éjjel az olajfák hegyén, vagy hajnalban magam jártam végig a keresztútát, ilyenkor éreztem, hogy sohasem vagyok egyedül, mindig Jézus van velem. És mennél jelentéktelenebb volt a hely, ahol Krisztus útjait követtem, annál erősebben éreztem őt magam mellett. És ha elvegyültem ismeretlenül és jelentéktelenül a tömegek között, akkor éreztem legjobban, hogy ezek között járt Krisztus s éppen úgy járhalna közöttünk is. Értse meg kérem, az én nagy élményem éppen az volt, hogy a Szentföldre haza jöttem, levegőt találtam, amelyet Jézus szívott, szőlőket és gyümölcsöket és gabonaföldeket, amelyek mind meg vannak szentelve azzal, hogy ő is közöttük járt, ember-tömegek és vásárok zaja között olyan burnuszukat, fehér köntösöket, mezitlábás szegény vándorokat, amelyek közé olyan könnyű őt is beleképzelnem, évszázadok tünnek el előttem, szálltak vissza a múltba s Jézus maradt csak meg egyedül belőlük — hisz azok között sok, talán a legtöbbje ma sem ismeri el őt, nemcsak hogy nem zavart meg, de még jobban közelebb hozta hozzám az evangéliumi monddást, valahogyan úgy-e így van: övéi közé jött s azok nem fogadták be őt, de nem ezen van a hangsúly, hanem, hogy ő volt az, aki eljött s mindez az övé most is éppen úgy, mint az övének, a napfény, a szellő most is az övé; a kép ugyanaz, Jézus ugyanaz s amit én találtam — az nekem elég volt, hogy abban találjam meg a szentföld varázsát.

Norveg föld a havasok között

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, IL. KAROLY KIRALY-UT 5. SZAM.
 ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
 Telefon: 12-27.
 Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Szombaton vasárnapi munkaszünet

A nagyváradi rendőrség közigazgatási ügyosztálya hivatalosan közli, hogy holnap, június 8-án, Ófelsége uralkodásának 10-ik évfordulója alkalmából vasárnapi munkaszünet van. Amennyiben a magasabb hatóságok részéről bármi egyéb intézkedés történne, a rendőrség kellő időben értesíti a változásról a város közönséget.
 Egyébként mint ismeretes, Ófelsége kívánóságára az egész országban elmaradnak az ünnepek.
 A rendőrség felkéri a város közönségét, hogy holnap, lobogózzák fel a házakat és díszítsék fel a kirakatokat Ófelsége II. Károly király és Mihály nagyvajda trónörökös képeivel.
 A restauráció 10-ik évfordulója alkalmából, amint a megyei prefekturáról hivatalosan közlik, holnap, június 8-án, vasárnapi munkaszünet van, de azokban az üzemekben, ahol hadfelszerelési cikkeket állítanak elő, szabad dolgozni.
 Az ünnepség Te Deummal kezdődik, a kisebbségi felekezetek templomaiban délelőtt 10 órakor, a görögkatedrális és a görög katolikus székesegyházban pedig 11 órakor. A hálaadó istentisztelet befejezése után az országör szervezet tagjai díszfelvonulást tartanak.

Zürichi nyitás. Párizs 8.17 fél, London 14.25, Newyork 446, Milánó 22.50, Berlin 178.25, Belgrád 10, Bucuresti 225.

ÖTVEN SZÁZALEKOS KEDVEZMÉNY A GYILKOSTÓRA. A Gyilkostó, mint üdülőhely (localitate climaterice) ebben az évben is megkapta az 50 százalékos utazási vosuti kedvezményt. Ez a kedvezmény június 1-étől szeptember 30-ig tart.

Halálozás. Özv. V á k á r Lászlóné szül. Bogdán Veronika 79 éves korában Gyergyószentmiklóson folyó hó 4-én este beállott szívbénulás következtében hirtelen meghalt. Temetése folyó hó 6-án, csütörtökön délután 5 órakor az örmény szertartás szerint ment végbe nagy részvét mellett.

Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső hivatalos ünnep után, hétfőn délután a rendes időben jelenik meg.

MAGÁRA HAGYTA A SOFŐR AZ EGŐ AUTOBUSZT. Belgrádból jelentik: A Német Távirati Iroda írja, hogy Nyugat-Szerbiában az egyik országúton egy társasgépkocsi, amelyben 35-en voltak, menetközben kigyulladt. A gépkocsivezető kiugrott a járműből és a nagy sebességgel rohanó kocsit sorsára hagyta. Az utasok között pánik keletkezett, betörték az ablakokat és kiugráltak az autóbusból. Szerencsére az út nyílegyenes volt, valamenyi utas megmenekült. A társasgépkocsi teljesen elégett.

Bevezették a német pénzegységet a Belgiumtól visszacsatolt területen. Berlinből jelentik: A német hivatalos lapban rendelet jelent meg, melynek értelmében Eupenben, Malmédyben és Moresnetben bevezették a birodalmi márkát. Június 30-ig még a belga frank is forgalomban marad, de attól kezdve csak a birodalmi márká lesz a törvényes fizető eszköz. Június 30-ig az átszámítási kulcs a belföldi forgalomban 1 belga frank egyenlő 50 birodalmi pfenniggel.

Több halfajtát mentesítenek a kétszázalékos illeték alól. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a szegényebb lakosság helyzetének megkönnyítése érdekében több halfajtát mentesít a 2 százalékos illeték alól. Ezek a halfajták a következők: ponty, csuka, hering, kárász hal, valamint több más halfajták.

Temetések. Özv. Kiss Károlyné Nagyváradon 76 éves korában meghalt. Temetése június 7-én volt a Rulikovszky-temetőben. — Torja Petru 82 éves korában Szent András községben meghalt. Temetése június 7-én volt. (Caritas.)

Mindazöt világrész

ismeri az Aspirint a Bayer-keresztel. Mindenütt használják ezt a fájdalomcsillapítót, a gripa és hüléses megbetegedések világhírű gyógyszerét.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK EURÓPAI ORSZÁGOK GYARMATAIT AKARJA MEGVÁSÁROLNI. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban mozgalom indult azzal a céllal, hogy megvásárolják az európai államok amerikai gyarmatait. A megvásárolt gyarmatokat mandátumként kezelnék.

Tilos a bányafa kivitele. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap június 1-i száma közli azt a minisztertanácsi naplót, amelyben a kormány betiltotta a bányafaexportját.

FRANCO MAGAS KITÜNTETÉST ADOTT RIBBENTROPNAK ÉS MUTINAK. Madridból jelentik: Franco tábornok spanyol államfő magas kitüntetést adományozott Ribbentrop német birodalmi külügyminiszternek és Mutinak, az olasz fasiszta párt főtitkárának.

Kenyér fölött

Hideg a reggel és a szürke ég
 Minden madárnak,
 Mig napra várnak,
 Torkába fojtja fűttyős énekét.
 Eső szítál a péküzlet körül.
 Az éhes néppel,
 Kinek kenyér kell,
 A szived együtt érez és örül.

Fizethetsz s hozod a drága kenyeret,
 Fehéret, jót is,
 Három kilót is,
 Amig szemedből száz könny is pereg.

Nótát ropog ki rád egy táncsterem.
 Ki ott mulat még,
 Vig uri vendég,
 Nem érzi a kenyérgond hogy terem.

Amig homolnak, mint a hangyaboly,
 Egymásra nézünk,
 Jézust idézünk
 S kenyér fölött imánk is egybefoly.

SZUNYOGH BARNABÁS

Döntés közben agyonütötte a fa. Ditróbból jelentik: Csiki Aron 14 éves salamási fiút a tinovai havásban halálosan megütötte döntés közben egy fa. Mire hazaszállították, kiszenvedett.

Nem lesz ismeretlen katona. A világháború nagy tömegsírjaiban ezrével és ezrével fekszenek ismeretlen hősi halottak, akiknek személyazonosságát azért nem lehetett megállapítani, mert az igazoló jegyeik elvesztek, elégték, vagy olvashatatlanokká váltak. Ezeknek az emlékére nagyon sok ország fővárosában felállították az „Ismeretlen Katona Emléke” nevű emlékművet, amely előtt gyakran hajolnak meg a zászlók és merevednek katonás tiszteletadásra a derekai. Egy berni folyóirat bejelenti, hogy van egy új találmány, amely lehetővé teszi, hogy minden katona személyazonosságát meglehessen állapítani. Állítólag 59 ország megállapodást kötött egymással, hogy minden ország anyakönyve egy sorszámat kap. A katonák ruhájába bevarrnak egy rozsdamentes fémlapot, amelyre rávésik az ország nevét. A fémlap hosszában és szélességében 10—10 kockára lesz osztva és ezen kockákba lyukasztással rögzítik be a katona számát. Ez a szám három részből áll: az anyakönyvi hivatal számából (minden ország sorszámmal látja el anyakönyvi hivatalait), az illető anyakönyvi hivatal kötetjének számából és az abban való bejegyzés számából. Így nemcsak a katona személyazonosságát lehet megállapítani, hanem a névcsere is ki van zárva. A katonák ilyen formájú jelzése nagy mértékben meg fogja könnyíteni a Vöröskereszt munkáját is, de természetesen sokkal inkább sikerre vezetne egy újabb találmány, az, amely kiküszöbölne a nemzetekből az igazságtalanság szelemét és megszüntetné a háborút. De ez a találmány nagyon, de nagyon kékik.

A magyar kultuszminiszter betérjesztette a Művészeti Kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén Hóman Bálint magyar kultuszminiszter bejelentette a magyar művészeti kamarák felállításáról és szervezéséről szóló törvényjavaslatot.

A balkánközi postabélyegek forgalomba kerültek. A görög posta most hozta forgalomba a balkánközi postabélyegeket, amelyek 6—8 drachmás cimletekben kerültek eladásra. Ezek a bélyegek a Balkán-középségi államainak címereit ábrázolják és így a görög, román, török és jugoszláv címerek vannak azokon feltüntetve.

Összenyomták a rakodó munkást a vagonok Nagykárolyból jelentik: Moldovan Gheorghe 46 éves Poiana községheli lakos, lisztszállítvány vagonbarakásánál segédkezett. Munka közben a vagon olyan erővel nyomta egy változó szerkezethez, hogy életveszélyes sérüléscivel a kórházba kellett szállítani.

Zárolták a ricinuskészleteket. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap szombati száma közli a minisztertanácsi naplót, amellyel a kormány zárta a ricinusmagkészleteket. A minisztertanácsi napló a következő főbb intézkedéseket tartalmazza: A hadsereg részére zárólják az országban bárhol található ricinusmagkészleteket, ezek a készletek megvétele a légügyi miniszteriumnak ajánlandók fel, az ilyen készletek csak a légügyi miniszterium előzetes engedélye alapján adhatók el. A készlettulajdonosok készleteiket az illetékes katonai parancsnokságon kötelesek bejelenteni.

Laporzók

Az újságolvasó most érthetően fokozott érdeklődéssel várja a napilapokat, amelyek a világeseményekről tájékoztatják s ha valamikor, úgy ezekben a sorsdöntő napokban minden oka megvan a bosszankodásra, ha a megszokott újságját nem kézbesíti neki rendesen a posta. Hogy a késedelmes vagy ki-hagyó kézbesítés az esetek 99 százalékában nem a szerkesztőség, a kiadóhivatal vagy a szétküldés munkáján múlik, arról a mi olvasóink is bizonyára meg vannak győződve. Nem célunk most ismertetni mindazokat a nehézségeket, amelyekkel az újságnak a nyomdától az olvasó levél-szekrényéig, sőt egészen az asztaláig vezető útjában meg kell küzdenie, de lehetetlen rá nem mutatnunk egy esetre, amelyet egyik szilágymegyei olvasónk panaszol el most érkezett levelében. — „Tudom, — írja — hogy önök pontosan küldik a lapot s mégis megtörtént az elmúlt hónapban, hogy összesen csak 16 számot kaptam kézhez, azokat is késedelmesen. Biztosra veszem, hogy valaki rendszeresen elfogja a lapot és ő szórakozik az elolvasásával. Nálunk a faluban nem lehet hiba, mert itt a postamesternő kifogástalanul teljesíti kötelességét s különben is nem tud magyarul, nem érdeke, hogy a lapot visszatartsa. De azon a vonalon, amelyen az újság hozzám érkezik, tudok egy postamesternőt, akinek a férje jól beszél és ért magyarul s úgy látszik ennek a gyöngéd feleségnek módjában áll elfogni a lapot a férje világpolitikai érdeklődésének kielégítése céljából. Gyanakszom, hogy ő a tettes. Feltéve semet igazolni látszik az a körülmény, hogy a lapot, ha jól összegyűrve és láthatólag alaposan kiolvasva megkapom, ennek az állomásnak a bélyegzőjével veszem kézhez. Önök beláthatják, hogy nem nagy örömmel fizetek elő egy idegen úr számára...” — Így panaszkodik az előfizető, megnevezve a szóbanforgó vasutállomást is. Mi szeretettel biztosítjuk kedves olvasónkat, hogy a laporzók ellen illetékes helyen megtettük a feljelentést. A lapunk iránt megnyilatkozó nagyon megtisztelő, de a kihágás tényálladékát teljes mértékben magában foglaló ingyenes érdeklődésre pedig sem a szóbanforgó állomás postai személyzeténél, sem másutt nem tarthatunk igényt és kérjük mindazokat a laporzókat, akik e sorokat is bizonyára orozva olvassák, hogy rendkívül hízegő érdeklődésüktől a jövőben tekintsenek el és hagyják idejében rendesen eljutni az újságot ahhoz, akinek lapunk olvasásához legalábbis — elsőbbségi joga van.

Figyelem!!!

Szandált és cipőt

a **PÁLL** cipőáruházban
vásároljunk!!!

Oradea—Nagyvárad, Str. Dr. Aurel Lazar No. 1. Park-Hotel épülete.

KERESZTREJTVÉNY

23. (403.) szám.

1		2		3	4	5		6	7	8	9	10
		11						12				
15	14		15					16				17
18		19		20		21						
25			24		25					26		
27				28						29		
				30								
31	32	33						34		35	36	
37					38		39			40		
41				42				43			44	
45			46					47		48		49
			50					51			52	
53												

Beküldendő: Vissz. 1, 20, 30, 53 és függ. 1, 19, 24, 26, 17, 10.

Beküldési határidő: június 23.

Vízszintes sorok:

1 Földtelep. 11 Rovar, névelővel. 12 Vissza: gőzölög. 13 Francia névelő. 15 Menyasszony, ekezet nélkül. 16 K-val: trombita. 17 Földkeresés. 18 Gen betűi felcserélve. 20 Régi ürmérték. névelővel. 22 Járom. 23 Angol hosszúrték. 25 A Duna mellékfolyója. 26 Erdei gyümölcs. 27 Tenger. 29 Disznak is használják. 30 Ázsiai népfaj. 31 Folyó Észak-Amerikában. 34 Vissza: alatt, idegen nyelven. 37 Dagad. 38 Szólit. 40 Van ilyen kanna is. 41 Böven van falun. 42 Pedagógus. 44 Utólap. 45 Z. N. 46 Pálca. 47 Verskellék. 48 Z. T. 50 Olasz folyó. 51...dolin (csónak). 53 A katolikus egyház egyetemes zsinata.

Függőleges sorok:

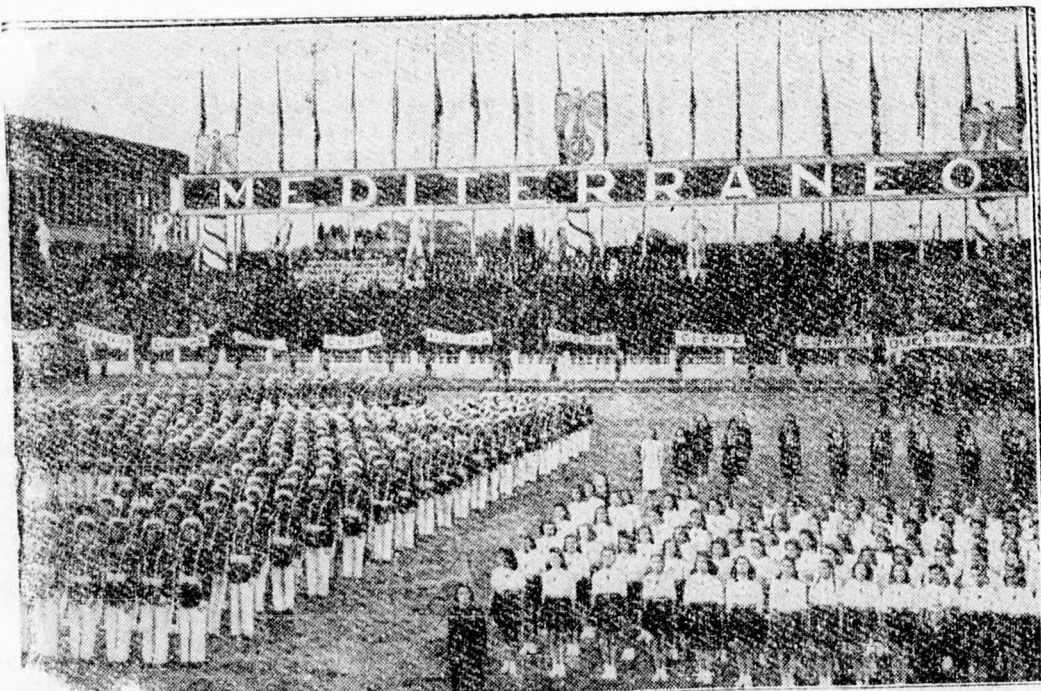
1 Az orvostudomány egyik ága. 2 Azonos a 13 vízszintessel. 3 Szülő. 4 Törvénykönyv. 5 Afrikai állat. 6 Európai főváros. 7 Egyik érzékszerv. 8...land (svéd sziget). 9 Világhírű magyar

zeneszerző és zongoraművész monogramja (1811—86). 10 Gomba is teszi. 14...letus, Szent Péter második utóda. 17 Perzsel. 19 A levélnek is van. 21 Gyógyszer. 22 Rokona. 24 Község Bács-Bodrog vármegyében. 26 Pap teszi. 28 Latin tagadószo. 29...nelius (római patriciusi nemzetség). 32 Ritka fém elem. 33 Végta. 35 Forró égővi cserje. 36...ajándék. 38 Ötnel többet. 39 Maradsz! 42 A-val a végén: súlymérték. 43 Délvidéki növény. 46...tagne (francia félsziget). 48 Mostani. 50 A. I. 52 A magát megnevezni nem akaró.

21. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes: 1. Bartoniek Géza. 38. Napi bér. 59. Absolon Dániel. Függőleges: 1. Bezerédi Gyula. 22. Olympos. 10. Asszurda Napal.

Helyesen megfejtették: Muhary Béláné, Csibly Lenke, Kiss Lajos, Veress János, Páll V. Géza, Páll Béla, Kanizsai István.

A római ifjúság tornaünnepélye a római Mussolini Forumban

SPORT**Vereséget szenvedett a bajnokcsapat**

A csütörtöki csónka fordulóban két A) ligás mérkőzést játszottak le. A hátralevő mérkőzéseket részben június 8-án, részben vasárnap játsszák le. Vasárnap egyébként sor kerül a Román Kupa döntő mérkőzéseire. A csütörtöki eredmények a következők:

Sportul Studentesc—Venus 2:1 (1:0).

Bucuresti, 10.000 néző, bíró Petrescu. A Venus már biztos bajnok és ezért fölényesebben vette a mérkőzést. A diákcsoport helyezésre ment, ezért az első perctől az utolsóig lelkesen küzdött és győzelmet aratott az újonstól bajnokkal szemben. A diákcsoport góljait Mihailescu és Gica Popescu, a Venus egyetlen gólját Bodola lőtte.

Rapid—Juventus 4:1 (2:0).

Bucuresti, 10.000 néző, bíró dr. Russu. A Rapid a temesvári balsiker után magára talált és kitűnően játszott. Főlényes győzelmet aratott a Juventus felett és ezzel a Juventust végleg kiesésre ítélte. A Juventus nem tudott ellenállni a Rapid rohamainak és Barátky egymagában három gólt lőtt. Az utolsó gólt Auer szerezte. A Juventus vigaszgólját Sinko lőtte.

Az Esta Sun csapata nyerte nagy küzdelem után a Kegyeleti stafétát

Nagyvárad. Saját tud. Hatalmas érdeklődés mellett rendezték meg tegnap a Hősök-napi hagyományos kegyeleti stafétát. A 10-szer 400 méteres staféta a nagyállomási repülő-hidtól indult, végighaladt a főtérre, a főtérre és a Rulikovszky-uton a temető kapujánál volt a célszalag. A nívós versenyt, amelyben öt csapat vett részt, nagy küzdelem után az Esta Sun futói nyerték meg. Rajtuk kívül résztvett a versenyben az ipari liceum két csapattal és az Elektri, valamint a kereskedelmi liceum csapata.

Indítás után azonnal az ipari liceum futói szerzik meg a vezetést, úgyohgy a Barátok temploma előtt már szinte egy váltáshossznyi távolsággal vezetnek. Közvetlen utánuk az Esta Sun zárkózik föl s hatalmas küzdelem után befogja az ipari liceumot. Az utolsó váltásnál ismét az ipari liceumot. Az utolsó váltásnál Sun csak gyilkos hajrában tud mellősszal győzni.

A verseny eredménye így a következő:

I. Esta Sun, a következő csapattal: Nagy, Koppány II., Nagy Z., Koppány III., Kiss L., Szócs, Pospieschill, Nyisztor, Krupka és Domovici hadnagy.

II. Az Ipari Liceum.

III. A Kereskedelmi Liceum.

Szép teljesítményt adott a másik két csapat is.

A verseny után az atléták megkoszorúzták a hősök emlékművét. Az emlékműnél az ipari liceum igazgatója és Fogasiu őrnagy mondott buzdító beszédet a sportolókhoz.

Oradea-Nagyvárad:

Vasas—Crişana 1:1 (1:0). (Edzőmérkőzés).
Virgil Economu Oradea-Nagyváradon. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap Nagyváradra érkezett Virgil Economu szövetségi kapitány, a román futballsport egyik legjelentősebb szava irányítója. Economu Virgil kapcsolatot keresett a helybeli sportvezérekkel és megbeszélte a városi sport időszerű és megoldásra váró kérdéseit.

Kijelölték a Budapest—Bécs mérkőzések magyar csapatait. Budapestről jelentik: A magyar szövetségi kapitány összeállította a Budapest-Bécs ellen szereplő fővárosi válogatott csapat tagjait: Csikós — Pákozdy, Bíró — Király, Sárosi III., Balogh — Kincses, Sütő, Sárosi dr. Toldi, Kocsis. A Bécsben szereplő utánpótlás válogatott így áll fel: Boldizsár — Kiss, Polgár — Négyesi, Tóth, Pósa — Adám, Zsen-geller, Turay II., Kiszely, Tóth III.

BEKULDOTT HIREK

Templombuscu. Vasárnap tartotta meg a dítról egyházközség híres templomának bucsu-ünnepét, amelyre olyan sok kereszthalja érkezett, hogy a hívek tömege a templom előtti tért is megtöltötte. P. Kelemen Konrad prédikációja mély hatást keltett. Az ünnepi hangulatot emelte a pompás karének is, melynek betanítása László István kántor érdeme. Áldozásakor hosszú sorban jöttek az áldozatőrácshoz azok, akik az „Elővizek Forrásának” hívogatóására tisztára mosták a lelküket. Így lett ez a bucsu nemcsak külső, hanem belső méreteiben is Isten előtti kedves felsorakozás. Akik jelen voltak, csak épülhettek a sok szép élmény láttán és lelkiileg föltétlenül gazdagabban térhettek haza Gyergyó legszebb templomának ünnepéről. A bucsu zavartalan, gyönyörű betanítását, a keresztaljak felsorakozását nagyban segítette elő Ábrahám Árpád gondoskodása.

Orgonaszentelés Petrosaniban-Petrozsényben
Saját tud. Bensőséges keretek között tartotta a petrosányi római katolikus egyházközség új orgonájának szentelését. Ez alkalomra felvirágozták a gyönyörű új orgonát, mely csillogó szippajval most először zengi Isten dicsőségét és a bányászok áldozatos lelkének örök dalát. A szentelési szertartást Rill Albert plébános végezte. A szentelés után ünnepi összejövetel volt, amelyen Rill Albert plébános, az egyházközségnek köszönetet mondott a pártatlan meglepetésért. Kiemelte, hogy az orgona 540 ezer lejt ér és az egész Hunyad megyében kimagasló helyet foglal el gyönyörű alkotmányával. Pellion Othmár főgondnok a szeretetre mutatott rá, amely egységbe tömörítette a hitközség tagjait és lehetővé tette a filléres alapokon való összefogást. Dékány Imre gondnok és Schwemhammer Oszkár egyháztanácsos további összefogásra és egységre buzdította a hitközség híveit. Zuleger József karnagy, aki az új orgona eszméjének az elindítója és mindvégig lelkes munkása, rámutatott a 640 tisztviselőnek és kisombereknek a kitartó áldozatkészségére a legnehezebb időkben és köszönetet mondott az egyházi vezetőségnek az eszme pártfogásáért. Az új orgona a mellette működő képzett énekkarral együtt Isten dicsőségét fogja hirdetni a fekete gyémánt hazájának gyémántlelkű bányászai között. (sz. l.)

Apcák hirdetések

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Rádió
3 lámpás eladó. Nagyvárad, Negulescu-u. 8.

Eladó
kézihajtású beteg tologósi. Nagyvárad. Szőlési rét 2-utca 23. szám. Reisch.

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
1 szobás konyhás tiszta lakás június 15-re. Nagyvárad, Str. Madridului 4. szám.

Kiadó
4 szobás modern lakás kerttel július 1-re. Ugyanott hálószoba butor eladó. Nagyvárad, Str. Luminei 8. Tabéry-telep.

Kiadó
üresen, szép utcai szoba előszobával. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. II. eszengő

Különbejáratu,
egészséges butorozott szoba (szuterén) kiadó. Cim: Oradea, Str. Briand No. 4.

Kiadó
szoba, konyha. Oradea-Nagyvárad, Hasdeu u. 14. szám.

Nyarlónak
szépfekvésű kertes házban különbejáratu butorozott szoba Nagyenyeden kiadó. Bővehet a kiadóhivatalban.

Magánház
két szobás alkóvos, július elsejére kiadó júlyanus áron. Oradea-Nagyvárad, Nilgesztelep, Str. Călimănestilor No. 16.

Allást nyec
szavanként 2 lei

Allandó
megtelepedésre háromszéki Filialis keres: nyugdíjas, miszó papot. Feltételekről csakis helyszínen tárgyal. Cim a kiadóban.

Gépész
keresek cséplőgéphez. Érdeklődni: Gépészmérnöki titkárság, Oradea-Nagyvárad, Strada Fabricelor 3. szám.

Házmeztért
keresek tizenötödikére. Jelentkezés délután 4 és 5 óra között. Nagyvárad, Str. Delavrancea 12.

Hülönféle

Nyarlónak
menne tisztviselőnek hegyes, erdős vidékre, ahol szabafürdőre alkalmas víz van, lehetőleg Bihar megyébe. Ajánlatokat „Julius”-ban jellegére a kiadóban kér.

Felvételi
és javító vizsgákra sikerrel előkészült főgimnáziumi tanár. — Tanít román, német, francia nyelvet, fordításokat vállal. Nagyvárad, Str. I. G. Duca 17

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

A német filmipar tervei

Németországban 14 százalékkal emelkedett a mozilátogatók száma

A háboru kitérése óta a berlini, bécsi, müncheni és prágai német filmgyárakban 63 film készült el, vagy áll befejezés előtt. Ezt az óriási teljesítményt, melyet a közsükséglet, illetőleg a mozi látogatók óriási tömege követelt meg, a megszervezett német munka és teljesítő képesség teremtetette meg. Érdekes tény, hogy a háboru kitérése óta a német mozi látogatóinak száma 14 százalékkal növekedett és ennek arányában a bevétel is 12 százalékos emelkedést mutat. Fenti adatok alapján az 1940-ik évre 700 millió mozilátogatóra és 500 millió márka bevételre számítanak. A tervek szerint a vászonra kerülő moziarabok, igen változatosak, a „Robert Koch” film óriási sikere nyomán, amely az amerikai bírálóbizottság véleménye szerint is egyike a legjobb 3 külföldi filmnek, 2 francia film mellett, a filmipart hasonló témák feldolgozására készítette. Ezért a jövőfilme egyrésztének hősei nagy feltalálók: Diesel, Borsig, ép úgy mint az Anilin című filmnél, melynek cselekménye szintén ebből a tárgykör-

b lökerült ki. A nagy holland festő pubileumára fejeződik be a nagy érdeklődéssel vár színes Rubens film. Három filmet szentelnek a nagy német muzikusok emlékének: Beethoven, Carl Maria von Weber és a nagy Bach boldogtalan fiának Friedman Bach-nak, amelyek a komoly zenét kedvelők közönségének különös örömet fog nyújtani. A politikai tárgyú filmek közül kiemelkedik egy Bismarck film, Emil Janinngszal a főszerepben. Külön film készült a wolyniai németek hazájukba való visszatéréséről; nem maradhat említés nélkül az Ohm Krüger, Bawrence ezredes és Baralong című film sem, melynek újszerű beállítás és tárgya külön-külön meglepetés lesz a komoly darabokat szerető mozilátogatóknak. A szórakoztató filmek is hasonló fordulatot és gazdag műsorról szerepelnek a tervezetben, melyek főbb szerepeiben megtaláljuk az összes nagy művészeket, Sarah Lander-től, a bájos, fiatal holland Ilse Werner-ig Emil Janningstól, Hans Anbers-ig.

Pozsonyi lakodalom

(Operett bemutató Oradea.)

Csütörtökön este a Pozsonyi lakodalom, énekes, zenés, táncos operettet mutatta be zsufozt ház előtt a Thalia. A remek kiállítású darabon meglátjuk Gróf László hozzáértő kezének rendezése. A fűlbemászó muzikájú és ötletes nívóú darabnak nagy sikere volt.

Ferenc főherceg szerepében a közönség hozsaszán ünnepelte Gróf Lászlót, Barkóczy testőrhadnagy szerepében pedig Puskás Béla aratói sikert. Kovács Kató, Katica alakítása lendülettel és megnyerő bájjal volt telítve. Sándor Stefiről, aki Mici, egy bécsi mosónő szerepében remekelt, ismét megállapíthatjuk, hogy pezsgő ötlettel tölti meg a színpadot. Fülöp Sándor kedvére kimókázhatta magát, mint Fridolin. A többi szereplők: Csóka József, Szendrey Mihály, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár, Borovszky Oszkár és mind hozzájárultak a darab sikeréhez. Krémer Mancsi a császárnő szerepében gyönyörű toalettjeivel tűnt fel, megjelenése is elsőrendű, kár, hogy hangja nincs. Megkapóan kedves és hatásos volt Báza Éva énekes, táncos prologusa. A zenekart Stefanidesz József a tőle megszokott pontossággal és körültekintéssel vezette. (b. s.)

A színházi iroda közleményei

— **A Pozsonyi lakodalom sikere.** Zsufozt nézőtér előtt, a legnagyobb siker jegyében zajlott le a Pozsonyi lakodalom nagyoperett bemutató előadása. Az operett igazolta a hozzáfűzött reményeket, mindenkit meghódított. A remek összevágó előadás, a kitűnő szereplők, fegyelmezett és ambíciós játéka, valamint a Tháliától már megszokott, de ezuttal kivéte-

Paganini halálának százéves fordulójára Niccolò Paganini, a világhírű olasz hegedűművész 1840 májusában halt meg s halálának százéves fordulóján az egész világon fényes ünnepélyeket rendeztek emlékére

sen szép és stílusos kiállítás, azok a tényezők, amelyek az egészséges szöveggel, gyönyörű zenével párosulva, nálunk is kivételes sikerre vizszik a Pozsonyi lakodalom. Bátran elmondhatjuk, hogy a Pozsonyi lakodalom valóban a legnemesebb szórakozást nyújtja. A darab egyébként hétfő estig bezárólag a heti műsorban feltüntetett sorrendben kerül színre.

— **Dörmögő Dömötör.** Szombaton délután 3 órakor minden gyermek álma teljesül, mert a színház együttese gyermekelőadás keretében mutatja be a Dörmögő Dömötör énekes, zenés, táncos gyermekoperettét, amelynek a főszere-

Covasna, 1939. nov. 4.
Kedves Nagyságos Asszony!
A fűzöt megkaptam, úgy el van találva, mintha személyesen próbáltam volna fel. **A legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve vele.** Az árát azt hiszem a hugom elintézte. Szíves üdvözléssel K. G. né.
(Ezt a lapot kiadóhivatalunk látta.)
KOVÁTS SÁNDORNÉ fűzőkészítő, Oradea, Str. Sinaia 4.
Minden megrendelömet jól szolgálom ki

pét Csóka József a gyermekek kedvence játssza. A Dörmögő Dömötör felnötteknek és gyermekeknek egyaránt nagy és kitűnő szórakozást nyújt. Minden gyermeknek itt kell lenni és látnia kell a Dörmögő Dömötört, szombaton 3 órakor olesó helyárrakkal.

— **Handabanda.** A mult ciklus nagy revü operettjének, a Handabandának második olesó helyáru előadása vasárnap délután 3 órakor lesz, teljesen a bemutató előadás szereplőivel.

— **Bombauzlet.** A színház legközelebbi bemutató előadása kedden este a Bombauzlet operett lesz. Ez a kitűnő operett, amelynek hatalmas sikerére mi sem jellemzőbb, hogy a pesti rádió háromszor is közvetítette az előadást, egészen bizonyos, hogy Váradon is a Thalia változatos és gazdag műsorának egyik legvonzóbb operettje a Bombauzlet, amely kedden és szerdán este van műsoron. A keddi esti előadás a 22. számú premier bérletben lesz megtartva.

A VENDEGJÁTEK MŰSORA:

Péntek este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom.** Szombat délután 3 órakor nagy gyermek előadás. Színrekerül: **Dörmögő Dömötör.** Minden gyermek álma. Énekes, zenés, táncos operett. Olesó helyárrakkal.

Szombat délután 5 órakor: **Pozsonyi lakodalom.** Rendes helyárrakkal.

Szombat este román előadás. Vasárnap délután 3 órakor: **Handabanda.** (Olesó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Pozsonyi lakodalom.**

Vasárnap este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom.** Hétfő este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom.** Kedd délután 5 órakor: **Ki gyereke vagyok én?** (Elsőször, olesó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Bombauzlet.** Premier bérlet 22. szám.

Szerda este 9 órakor: **Bombauzlet.** Csütörtök délután 5 órakor: **Aranymadár.** (Zerkovitz Béla nagyoperettje, teljesen új betanulásban, új rendezésben. Olesó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **Hazudik a muzsikászó.** Erdélyi operettjének felújítása.

— **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók**

LEGUJABB

Csapatösszevonások a mexikói határ mentén

Az Egyesült Államok katonai lépései Mexikó ellen

Rómából jelentik: Mexikói jelentés szerint Hernandez tábornok, a köztársasági elnök katonai irodájának elnöke, a határvidéken végzett szemleutja során kijelentette, hogy megállapítása szerint az Egyesült Államok csapatokat vontak össze a mexikói határon.

Közös olasz-amerikai békejavaslat

Mussolini levélben közli Angliával és Franciaországgal az olasz követeléseket

Belgrádból jelentik: A „Vreme” római jelentése szerint Olaszországban nagybbszabású katonai behívások vannak folyamatban. A hír szerint Rómában úgy vélik, hogy Franciaország végső szükség esetén hozzájárul bizonyos területi engedményhez. Egyébként Rómában sokat beszélnek egy közös olasz-amerikai javaslatról, amelyet Európa ujjaépítésére tennének. Mussolini és Roosevelt továbbra is érintkezésben áll egymással. Rómában kijelentik, hogy Olaszor-

szág eddigi magatartásával nagy szolgálatot tett Európának és az emberiségnek. A Politika közli az Associated Press római jelentését, mely szerint mértékadó olasz körökben úgy tudják, hogy Mussolini levélben fogja közölni az angol és francia kormánnyal az olasz követeléseket. Abban az esetben, ha ezeket a követeléseket elutasítják, Olaszország belép a háborúba.

Egész hosszában áttörték a németek a Weygand-vonalat

A német hadvezetőség pénteken délután hivatalosan bejelentette az újabb harctéri fordulatot. — Kölcsönös légitámadások Angliában és Németországban

Londonból jelentik: Pénteken kora hajnalban légi riadó volt Soufok, Lincolnshire, Yorkshire és Durham grófságban. Csütörtök este ellenséges repülőgépek zúgását hallották Anglia északkeleti partvidékén. A léghátrító erők azonnal működésbe léptek. Yorkshirében több bomba esett le a tengerpart közelében. Néhány ház megrongálódott.

Az ellenséges repülőgépek gyújtó és robbanó bombákat használtak.

A Havas jelentés szerint az angol légi erők sikerrel bombázták a német arevonalmögötti közlekedési pontokat és számos katonai vonatot kiskiklaltak. A leszálló Messerschmidt-gépek közül kétöt lelőttek.

Francia, német és olasz beszámoló a nyugati hadszínterről

Párizslól jelentik: A Párizsban péntek délelőtt kiadott hivatalos harctéri jelentés szerint a csata a viszonylagos éjszakai elcsönnesedés után péntek reggel kiújult és ugyanolyan körülmények között folyik, mint csütörtökön.

A Times című angol lap katonai szakértője azt írja, hogy a Somme alsó folyásánál a német csapatok heves támadása következtében a franciák kénytelenek voltak visszahúzódní.

A News Chronicle szerint a franciáknak nagy nehézségekkel kell megküzdeniök, mert még nem tudták kiheverni a flandriai csata szörnyü csapásait és repülőgépeken kívül nem számíthatnak az ongolok segítségére.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága pénteken délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

A Somme—Oise—Aiene vonaltól délre a hadműveletek tervszerüen és a legjobb eredménnyel haladnak előre. Az ugynevezett Weygand-állásokat az egész vonal mentén áttörtük.

Légihaderünk a június 7-re virradó éjszaka megtámadott több angol repülőteret és azokat nagy eredménnyel bombázta. A német repülőgépek a vállalkozás után sértetlenül tértek vissza.

A La Manche-csatorna mentén egy gyorsjáratu ellenséges hajót elsüllyesztettünk. Az ellenség tegnap 74 repülőgépet veszített. A mi veszteségünk 9 gép.

Rómából jelentik: A Popolo di Roma berlini jelentése szerint a német repülök teljesen elpusztít-

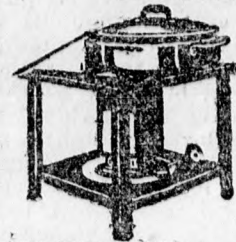

Igy látja a repülővezető az alatta elterülő vidéket

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT

Ujabb **PETROLEUMGÁZFŰZŐK** érkeztek

Bél mindenféle főzőbe
Elemek rádióba,
zseblámpába
Villanykörték,
Tungsram, Kripton égők
Aladdin petroleumgáz-
lámpák és alkatrészek

ALADDINlerakat, Ing. Schön Ernő
Oradea, Avram Iancu utca 22. — Posta épület.

tották Cherbourg kikötőjét. Ennek következtében a kikötő kirakodásra teljesen alkalmatlanná vált.

A windsori herceg lemondott hadi megbízatásáról.

Londonból jelentik: A windsori herceg, aki a háboru kitörése óta összekötő tisztként működött a francia és brit hadseregek között, lemondott erről a megbízatásáról.

Takarékoskodnak a liszttel Angliában.

Londonból jelentik: Angliában a liszttel való takarékoság céljából elrendelték, hogy csak minden második nap lehet friss kenyeret sütni.

Folytatódik az olaszok letartóztatása Franciaországban.

Genfből jelentik: A francia kormány átalakítása továbbra is a politikai érdeklődés középpontjában áll. Párizsi és genfi semleges megfigyelök a kormány átalakításában a katonai diktatura felé való haladás jelét látják.

Párizsi jelentés szerint számos politikai letartóztatást fogantatosítottak Párizsban és különösen az ország déli részében. Főleg olaszbarát franciákat tartóztattak le, Mandel belügyminiszter rendeletére. Hír szerint Laval titákozott a letartóztatások ellen, de eredménytelenül.

A török vezérkar főnöke a szövetségesek főhadiszállásán tárgyal.

Ankarából jelentik: Mittelhauser tábornok, aki átvette Weygand tábornoktól a közelkeleti francia csapatok parancsnokságát, csütörtökön repülőgépen Ankarából Beiruthba utazott. Ankarában a török köztársasági elnökkel és a vezérkari főnökkel tanácskozott. A török külügyminiszteriumban kijelentették, hogy a török hadsereg főparancsnoka Beiruthban tanácskozik a francia csapatokkal és a levantei csapatokkal való együttműködés kérdéséről.

Hirtelen Moszkvába utazott a szófiai szovjet nagykövet

Szófiából jelentik: Lawrentiew szófiai szovjet nagykövet, csütörtök este hirtelen Moszkvába utazott.